

דברי הכנסת

הישיבה המאה של הכנסת השלוש-עשרה

יום שני, י"ח בסיוון התשנ"ג (7 ביוני 1993)

ירושלים, הכנסת, שעה 16:01

תוכן העניינים

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת	
שאלות ותשובות	
עבודה בשבת בשירות בתי-הסוהר	
טיפול המשטרה בתאונות דרכים	
צפיפות בבתי-המעצר	
תאונות דרכים בכביש פסגת-זאב-הגבעה-הצרפתית	
מעשי שוד ואלіמות בשטחים בידי לובשי מדים	
הודעת הממשלה על שינוי בחלוקת התפקידים בין השרים	
הודעת הממשלה על מינוי סגנים לשר החינוך והתרבות	
שאלות ותשובות	
אתרים כלל-ארציים לסילוק אשפה	
תחנת הכוח רדינג-ד'	
פליטת קרינה מתחנת הלוויינים בעמק-האלה	
ניקוז השפכים בארץ	
אי-פינוי פסולת רעילה	
הצעות לסדר-היום	
רצח מהגרים בגרמניה כביטוי לשנאת זרים	
הצעות לסדר-היום	
חשיפת חוליית ה"חמאס"	
מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת	
הצעת חוק איסור גביית ריבית נשך, התשנ"ב-1992	
(הצעת חבר הכנסת א' פורז)	
הצעה לסדר-היום	
השירות בלשכות רישום מקרקעין	
שאלות ותשובות	
תרומת בורסת היהלומים למפלגות	
כתובות נאצה על קירות ישיבה	
פעילות פלילית על-ידי בני המושב יערה	
מקרי הרצח בשכונת ג'ואריש ברמלה	
חקירה בעקבות תחקירים על משרד השיכון	
גנבת מזוזות בצפת	
בריחתו של אסיר ממעצר בית	
הודעות המשטרה בעקבות פיגועי חבלה	
העדר כוחות ביטחון בהר-הזיתים	
חובת הזדהותו של שוטר בפני אזרחים	
חטיפת ילד חרדי בשבת	

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ש' וייס:

אני פותח את ישיבת הכנסת, יום שני, י"ח בסיוון התשנ"ג, 7 ביוני 1993.

הודעה למזכיר הכנסת.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

ברשות יושב-ראש הכנסת, הנני מתכבד להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת:

לקריאה ראשונה, מטעם הממשלה – הצעת חוק מס הכנסה (הנחות ממס לתושבים באזור עדיפות לאומית), התשנ"ג–1993.

לדיון מוקדם: הצעת חוק נהגים שיכורים – שלילת רשיון, התשנ"ג–1993, מאת חבר הכנסת אברהם הירשזון.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, ההודעה נועדה גם להקשבה.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

הצעת חוק קופת גמילות חסדים ממלכתית, התשנ"ג–1993, מאת חבר הכנסת יוסף בא-גד; הצעת חוק מס שבח מקרקעין (תיקון – פטור ממס רכישה לחייל משוחרר), התשנ"ג–1993, מאת חברת הכנסת אסתר סלמוביץ; הצעת חוק המפלגות (תיקון – בחירות מקדימות), התשנ"ג–1993, מאת חברי הכנסת ח' מירום וי' כץ; הצעת חוק דחיית קיצור שבוע הלימודים במוסדות החינוך, התשנ"ג–1993, מאת חבר הכנסת אברהם הירשזון; הצעת חוק חיילים משוחררים (פטור מדמי רישום), התשנ"ג–1993, מאת חברת הכנסת אסתר סלמוביץ; הצעת חוק שירות המדינה (גמלאות) (תיקון – משכורת קובעת), התשנ"ג–1993, מאת חברי הכנסת ע' פרץ ורן כהן; הצעת חוק מס מקביל (תיקון – חלוקת המס), התשנ"ג–1993, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק המפלגות (תיקון – סייג להוראות לעניין בחירת מועמדים), התשנ"ג–1993, מאת חבר הכנסת שאול יהלום; הצעת חוק לתיקון פקודת הרופאים (בחינות רישוי), התשנ"ג–1993, מאת חבר הכנסת יורם לס; הצעת חוק לביטול חיוב באגרת רדיו וטלוויזיה, התשנ"ג–1993, מאת חבר הכנסת אברהם הירשזון; הצעת חוק

הגנת השכר (תיקון – התיישנות), התשנ"ג–1993, מאת חבר הכנסת אברהם פורז; הצעת חוק שוויון הזדמנויות בעבודה (תיקון – הרחבת המושג הפליה וכלים ליישומה), התשנ"ג–1993, מאת חבר הכנסת בנימין טמקין; הצעת חוק מס מעסיקים (אי-תחולה לגבי חיילים משוחררים ועולים חדשים) (הוראות שעה), התשנ"ג–1993, מאת חבר הכנסת אברהם יחזקאל; והצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון – פומביות דיוני הכנסת), מאת חבר הכנסת חגי מירום.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה למזכיר הכנסת.

שאלות ותשובות

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים לכמה שאלות אישיות. אני מזמין את שר המשטרה להשיב על שאלות.

עבודה בשבת בשירות בתי-הסוהר

חבר הכנסת א' רביץ שאל את שר המשטרה ביום ד' בשבט התשנ"ג (26 בינואר 1993):

נמסר לי, כי בחודשים האחרונים מאפשרים לקיים ביקורים אצל אסירים בימי שבת ומועד, בכלל זה אצל אסירים ביטחוניים, דבר המאלץ עובדים רבים בשירות בתי-הסוהר לעבוד בשבת גם בעבודות שאינן קשורות ישירות לשמירה על האסירים.

ברצוני לשאול:

1. מדוע נפתחו שערי בתי-הסוהר לביקורים גם בשבת?

2. מה ייעשה בעניין עבודת יהודים בשבת כנ"ל?

שר המשטרה מ' שחל:

2-1. הביקורים לאסירים פליליים וביטחוניים מתקיימים גם בשבת מאז ומתמיד, ולא חל כל שינוי בנושא.

היו"ר ש' וייס:

האם יש שאלה נוספת? בבקשה, חבר הכנסת רביץ.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

אדוני השר, פנו אלי כמה עובדים בשב"ס שהם שומרי מסורת – – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת רענן כהן, אנא ממך. חבר הכנסת אלי דיין.

אברהם רביץ (יהדות התורה):

פנו אלי כמה עובדים בשב"ס שהם שומרי מסורת, אשר נאלצים היום לחלל שבת בניגוד להשקפת עולמם ובניגוד לתנאי העסקתם כפי שהיו מקובלים בעת קבלתם לעבודה. הם טוענים, שהדבר הזה של ביקורים המוניים בשבת בתי-סוהר הוא דבר חדש. הם מוכנים לעבוד בשבת כאשר זה נוגע לפיקוח נפש, לפי הוראות רבנות המשטרה. ביקורים אלה לא תואמו עם הרבנות הראשית, או רבנות המשטרה. האם לאור זאת תאפשר לכל שוטר במשטרה שלא לעבוד בשבת מהסיבות כפי שצינתי לעיל?

היו"ר ש' וייס:

האם השר שמע? אני לא.

שר המשטרה מ' שחל:

שמעתי בקושי.

חבר הכנסת רביץ, אם חל שינוי, אני מבטיחך שאבדוק זאת, ואם יש שינוי לעומת העבר, הדברים יתוקנו. אשר לשאלה השנייה – זו משטרה ולא שירות בתי-הסוהר, ואיני יכול להתחייב.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, נא לא להפריע.

שר המשטרה מ' שחל:

למשטרה יש תפקידים מבצעיים שמחייבים לפעול, במסגרת פיקוח נפש ובמסגרת צרכים חיוניים, כי לא ינום ולא יישן שוטר ישראל, אתה יודע את זה בדיוק כמוני. אבל אבדוק את הנושא שהעלית, ואם יש שינוי, הדבר יתוקן.

טיפול המשטרה בתאונת דרכים

חבר הכנסת מ' קצב שאל את שר המשטרה ביום ב' באדר התשנ"ג (23 בפברואר 1993):

ביום שני, 8 בפברואר 1993, בשעה 17:20, נתקבלה הודעה על תאונה קטלנית בצומת רנתיס, בקרבת היישוב בית-אריה, והוזעק אמבולנס של היישוב. זהו שני הרוגים.

קב"ט היישוב בית-אריה הודיע למשטרת רמלה על תאונה קטלנית. משטרת רמלה השיבה, שזה לא בתחום שיפוטתה, ועליהם לפנות למשטרת בית-לחם, אף שהתאונה אירעה במרחק של מאות מטרים בלבד מתחומי "הקו הירוק". כמו-כן נמסרה הודעה למשטרת התנועה הארצית. לאחר קבלת סירובה של משטרת השפלה פנה הקב"ט למשטרת בית-לחם ונענה בחיוב, אולם הניידת הגיעה לאחר שעתיים שהגופות היו בהן מונחות על הכביש.

במקום נוצר פקק באורך של 7 ק"מ משני הצדדים.

זעם רב שורר בקרב תושבי היישובים באזור.

דוברת משטרת מחוז המרכז, רפ"ק אורית דקא, מסרה לאמצעי התקשורת כי האזרחים צודקים.

ברצוני לשאול:

1. האם הפרטים הנ"ל נכונים?

2. מה הן המסקנות בעקבות התאונה, ומה הם הצעדים שנוקטים לטיפול בבעיה?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. התשובה חיובית.
2. בעקבות התקלה המבצעית מינתה המשטרה קצין בודק לבדיקה יסודית של נסיבות האירוע.

בעקבות המסקנות וההמלצות של הקצין הבודק הוחלט על צעדים משמעותיים כנגד האחראים למחדל, וכן הוחלט על תיקונים ושינויים בנהלים ובפקודות של המשטרה הרלבנטיים לנושא, כדי למנוע הישנותו של אירוע מסוג זה.

צפיפות בבתי-המעצר

- חבר הכנסת ר' אלול שאל את שר המשטרה ביום ט' באדר התשנ"ג (2 במרס 1993):
- בעקבות נתונים מדאיגים על החמרת הצפיפות בבתי-המעצר, ברצוני לשאול:
1. מתי לאחרונה הושקע בפיתוח בתי-המעצר בארץ?
 2. מדוע אין הפרדה בבתי-המעצר בין פושעים מסוכנים לעצורים לא-מסוכנים, כדוגמת ערבים?
 3. אם אין די מקום לכל העצורים, מדוע אין המשטרה משחררת עצירים בעבור ערבויות ולא נוקטת נגדם אמצעים חלופיים דוגמת, מעצרי בית?

שר המשטרה מ' שחל:

1. משטרת ישראל משקיעה כל העת משאבים בפיתוח בתי-מעצר ותאי מעצר בכל יחידות המשטרה. בשנת 1992 הושקעו 1,248,000 ש"ח.
- בימים אלה מבוצעים שיפוץ נרחב והגדלה של בית-המעצר במשטרת פתח-תקווה. בשנת 1993 מתוכנן להשקיע סך 1,030,000 ש"ח בשיפוץ בתי-המעצר.

2. הפרדה בין הסוגים השונים של אוכלוסיות העצירים מתבצעת ככל שניתן מבחינת תנאי הצפיפות הקיימים בכל נקודת זמן.

כמו כן, המשטרה פועלת להעניק לעצורים שהם במעמד אסירים – כגון עצירים עד תום ההליכים ואסירי הוצאה לפועל אזרחיים – תנאים כמו של שירות בתי-הסוהר, ולשם כך מושקעים משאבים.

3. כל מי שניתן לשחררו על-פי החוק ועל-פי הוראות בית-המשפט – משוחרר ממעצרו.

אני רוצה, ברשותך, היושב-ראש, לפנות לחבר הכנסת רפי אלול – – –

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, עוד מעט נעבור להצבעה. אני רוצה לסיים את הפרק הזה מהר ככל האפשר. חבר הכנסת אלי דיין, אם שכנעת את חבר הכנסת רביץ לתמוך בממשלה, אתה יכול לשבת.

שר המשטרה מ' שחל:

אני פונה לחבר הכנסת רפי אלול וגם לחברי הכנסת האחרים לסייע מבחינת דעת קהל. אנחנו מוכנים להשקיע בהרחבה של בתי-סוהר, בבניית בתי-מעצר, בתנאי שייתנו לנו. בכל מקום שאנחנו מגיעים אליו, הרשויות המקומיות וראשי הרשויות לא מסכימים בשום פנים ואופן. הבעיה היא בעיה חמורה מאוד מבחינת הצפיפות.

היו"ר ש' וייס:

תודה, אדוני השר. האם יש שאלה נוספת לחבר הכנסת אלול? זו לא חובה. אני מבין שאין. השר ישיב על שאלתא מס' 788 של חבר הכנסת אלי דיין.

דן תיכון (הליכוד):

על-פי התקנון, הצעת אי-אמון נדונה קודם לכל דיון.

היו"ר ש' וייס:

נכון, על-פי התקנון אי-אמון קודם לכל דיון. שנית, שאלות אינן דיון. שלישית, אנחנו עושים את זה כל פעם, ובפעם האחרונה עשינו את זה על-פי בקשת חבר הכנסת נתניהו, ברצון ובשמחה, ועיכבנו את האי-אמון בחצי שעה. רביעית, כבר לא צריך אחרי השלישית.

תאונות דרכים בכביש פסגת-זאב-הגבעה-הצרפתית

חבר הכנסת א' דיין שאל את שר המשטרה ביום ט' באדר התשנ"ג (2 במרס 1993):

בנושא הכביש שבין פסגת-זאב-מרכז בירושלים לבין צומת הגבעה-הצרפתית, בקטע הסמוך ומיד אחרי הפנייה לפסגת-זאב-מערב, כאשר נוסעים לכיוון הגבעה-הצרפתית, ברצוני לשאול כדלקמן:

1. על-פי רישומי המשטרה, כמה תאונות דרכים אירעו באותו קטע מאז נפתח הכביש? אבקשך לפרט את מספרן לפי שנים וכן את מספרי הנפגעים.

2. מה היא הערכת המשטרה אשר לסיבות לאותן תאונות?

שר המשטרה מ' שחל:

1. בשנת 1990 – שבע תאונות דרכים ו-11 נפגעים; בשנת 1991 – שבע תאונות דרכים ו-18 נפגעים; בשנת 1992 – 21 תאונות דרכים ו-49 נפגעים.

2. הסיבות העיקריות לתאונות הן מהירות מופרזת ואי-שמירת מרחק.

כמו כן, קטע הכביש האמור מאופיין בתנאים טופוגרפיים קשים, והמבנה ההנדסי שלו בהחלט "תורם", לדעת המשטרה, למספר התאונות הגבוה בקטע.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, שלא תהיינה אי-הבנות, אנחנו מצלצים ותהיה הצבעה בעוד חמש דקות. אנחנו לא עושים שום סחיבת זמן.

שאלה נוספת לחבר הכנסת דיין.

אלי דיין (העבודה):

לנוכח התשובה הזאת, השאלה הנשאלת היא זו: האם מתוכנן לפתור את הבעיות הטופוגרפיות והאחרות של הכביש הזה, כדי למנוע אותן תאונות, שגם לפי תשובת השר נובעות כנראה מהתנאים הקשים השוררים בכביש הזה?

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. אדוני השר, בבקשה.

שר המשטרה מ' שחל:

יש תכנון וקיים ביצוע. בין היתר יובא בחשבון גם התוואי, מבחינה בטיחותית.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה.

מעשי שוד ואלימות בשטחים בידי לובשי מדים

חברת הכנסת ת' גוז'נסקי שאלה את שר המשטרה ביום ט' באדר התשנ"ג (2 במרס 1993):

ביום 5 בפברואר 1993, בשעה 22:20, עצרו שלושה אנשים במדי צה"ל את עא"ד (שמו ופרטים מופיעים במקור), בביתו אשר בזעתרה, בית-לחם. לאחר מכן נכנסו לבית וערכו חיפושים. עם צאתם נעלמו 3,000 דינר ו-4,000 שקל, תקפו אותו ואחר כך יצאו כשבידם הכסף ותעודת הזיהוי.

הוגשה תלונה למשטרת בית-לחם. במשטרה טענו שהתוקפים אינם אנשי צה"ל.

למחרת נמצאה תעודת הזיהוי מושלכת מאחורי הבית.

ברצוני לשאול:

1. מה העלתה חקירת המקרה?

2. האם נתקבלו במשטרה תלונות דומות על מעשי שוד ואלימות בידי לובשי מדים של צה"ל בנפת בית-לחם ובנפות אחרות בשטחים?

3. אילו צעדים נקטה המשטרה כדי להילחם בתופעה זו?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. החקירה טרם נסתיימה. בשלב זה לא אותרו חשודים במעשה. המתלונן לא יכול היה למסור תיאור החשודים, וכן לא הצליח לזהות איש באלבומי התמונות שהוצגו לו.

2. התשובה חיובית. התופעה של לבישת מדי צה"ל על-ידי שודדים מקומיים מוכרת.

3. בעבר נעצרו חשודים. המשטרה פועלת לאיתורם של אנשים אלו בכל מקרה המובא לידיעתה, ומקיימת חקירה כחוק.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו נתקדם עוד בשתיים-שלוש שאילתות, רק כדי לעמוד בחמש הדקות של הצלצול. אינני חושב שיש פה בעיות של רוב ומיעוט.

אני מודה לך, אדוני השר.

הודעת הממשלה על שינוי בחלוקת התפקידים בין השרים

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אני מבקש לשבת. יש לנו עוד שתיים-שלוש דקות, אבל אם יש הסכמה – אין לי התנגדות לערוך את ההצבעה עכשיו.

אולי בכל זאת אשאל: האם יש התנגדות שנערוך את ההצבעה עכשיו? – אין. נא לשבת, חברי הכנסת.

חברי הכנסת, אנחנו עורכים הצבעה. איש איש יושב במקומו. ההצבעה צריכה להיערך בשקט מוחלט. חבר הכנסת טמקין. חבר הכנסת אולמרט. חבר הכנסת אולמרט, אנחנו מקיימים את ההצבעה מהר, כדי שתוכל לחזור לפריימריס. לכן, אנא שב.

נעבור להצבעה על הודעת הממשלה על שינוי בחלוקת התפקידים. חבר הכנסת יחזקאל, אנא ממך. חבר הכנסת אדרי. חבר הכנסת גור. חבר הכנסת מנע. שבו. ההצבעה היא על הודעת הממשלה על שינוי בחלוקת התפקידים בין השרים. זו הצבעה על הצעת אי-אמון. זו הצבעה על אישור הודעת הממשלה.

אני מזכיר: מי שמצביע בעד – הוא בעד האי-אמון. מי שמצביע נגד – תומך בממשלה.

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, ההצבעה החלה. אני מזכיר כי יש כל פעם טעויות. ההצבעה החלה. התחלנו בהצבעה.

הצבעה מס' 1

בעד ההצעה להביע אי-אמון לממשלה – 38

נגד – 58

נמנעים – אין

ההצעה להביע אי-אמון לממשלה לא נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

58 נגד, 38 בעד, אין נמנעים. לפיכך, הודעת הממשלה אושרה. אני מברך את השרים בתפקידיהם החדשים.

משה נסים (הליכוד):

עוד לא, זו רק הצבעה על אי-אמון.

היו"ר ש' וייס:

סליחה. הצעת האי-אמון נדחתה. עכשיו אנחנו מצביעים על הודעת הממשלה. נא לשבת. חברי הכנסת, מי בעד אישור הודעת הממשלה על חילופי תיקים, כפי שמסר ראש הממשלה בשבוע שעבר?

נעמי בלומנטל (הליכוד):

תחזור על התיקים.

היו"ר ש' וייס:

לא, אין צורך לחזור. כולם יודעים. מי בעד? מי נגד? – בבקשה.

הצבעה מס' 2

בעד הודעת הממשלה – 59

נגד – 37

נמנעים – אין

הודעת הממשלה על שינוי בחלוקת התפקידים בין השרים נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

59 תומכים, 37 נגד. ההודעה אושרה. השרים נכנסים לתפקידיהם החדשים. אני חוזר על הברכה. תודה רבה. אנחנו ממשיכים בסדר-היום.

הודעת הממשלה על מינוי סגנים לשר החינוך והתרבות

היו"ר ש' וייס:

נעבור לנושא הבא בסדר-היום: הודעת הממשלה על מינוי סגני שרים. בבקשה. האם השר רובינשטיין מוסר את ההודעה בשם הממשלה?

שר החינוך והתרבות א' רובינשטיין:

כן, אדוני היושב-ראש.

היו"ר ש' וייס:

רק רגע. נא להירגע. אני מבקש לשבת. נא לסגור את הדלתות. הנושא לא מופיע בסדר-היום, אדוני המזכיר. האם זה תקני שהנושא לא מופיע בסדר-היום?

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

כן.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

זה לא על סדר-היום. שיסבירו. אין עוד סגני שרים? – שנדע.

היו"ר ש' וייס:

אסביר. נא לשבת. חבר הכנסת רוני מילוא. אני מבקש לא להתקהל ליד המזכיר ארבעה יחד. זה מופרז, חברים; אחד, אחד.

חברים יקרים, אני רוצה לברר כאן משהו. הנושא לא מופיע בסדר-היום שלנו. אנחנו נאפשר את ההודעה. אומר לי המזכיר, שיש תקדימים והממשלה יכולה למסור הודעה בכל מצב.

נעמי בלומנטל (הליכוד):

אתם חושבים רק על תקדימים. זה לא בסדר-היום.

היו"ר ש' וייס:

אם יהיה בירור – הוא יהיה בוועדת פירושים, בסדר? אפילו אם יהיה צורך לחזור על ההודעה. בבקשה.

שר החינוך והתרבות א' רובינשטיין:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מתכבד להודיע לכנסת, כי בהתאם לסעיף 34(א) לחוק-יסוד: הממשלה, החליטה הממשלה לאשר את מינוים, על-ידי שר החינוך והתרבות, של חבר הכנסת מיכה גולדמן וחבר הכנסת משה מאיה, לסגנים לשר החינוך והתרבות. תודה.

היו"ר ש' וייס:

תודה. עם מסירת ההודעה הסגנים נכנסים לתפקידיהם.

שאלות ותשובות

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו ממשיכים בסדר-היום שלנו. השר לאיכות הסביבה ישיב על חמש שאלות, ואחר כך ישיב שר החוץ על שתי הצעות לסדר-היום. בבקשה.

השר ישיב על שאלתא מס' 1122, של חבר הכנסת גולדפרב. בבקשה.

רגע, רגע, השר לא ישיב. אני מבקש מהשרים, נא לשבת. אדוני שר התעשייה והמסחר, ברשותך. חבר הכנסת בוחבוט. חבר הכנסת אורי אור. חבר הכנסת עמיר פרץ. התייעצויות – בחוץ. חבר הכנסת משה פלד. בבקשה, אדוני.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

אדוני היושב-ראש, לא תיארתי לעצמי שכל כך הרבה חברי כנסת יבואו לשמוע את התשובות. ידעתי שנושא איכות הסביבה מתרומם, אבל לא עד כדי כך.

אתרים כלל-ארציים לסילוק אשפה

חבר הכנסת א' גולדפרב שאל את השר לאיכות הסביבה ביום כ"ז באייר התשנ"ג (18 במאי 1993):

לאחרונה דנים על העברת אתר האשפה חירייה למקום אחר.

ברצוני לשאול:

1. להיכן ממליץ משרדך להעביר את אתר איסוף האשפה המרכזי של גוש-דן?
2. האם משרדך נתן את דעתו על העברת אתרי האשפה לאזור רמת הנגב – רמת-חובב?
3. האם העברת אתר האשפה לבית-גוברין לא תפגע באיכות הסביבה, באתרים ההיסטוריים ובמי התהום הנקווים באזור?
4. האם נשקל להשתמש בקרונות רכבת להעברת האשפה לאתר מרכז מכל הארץ, כדי לפתח את מסילות הברזל ובכך את רכבת ישראל?

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

1. חבר הכנסת גולדפרב בוודאי שמע על החלטת הממשלה מאתמול, לסגור בהדרגה את רוב ככל המזבלות בארץ ולפתוח שלושה, ארבעה, חמישה אתרי סילוק פסולת כלל-ארציים. נבחנים ארבעה אתרים ארציים בדרום הארץ: אתר כלנית על יד בית-גוברין, אתר רמת-חובב, אתר דודאים ובורות הכרייה של הפוספטים באורון. אם אתה שואל להערכתי, האתר שייכנס לשימוש ראשונה כאתר סילוק פסולת כלל-ארצי יהיה האתר בדודאים על יד משמר-הנגב.

חגי מירום (העבודה):

אמרת חמישה והזכרת רק ארבעה.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

אמרתי ארבעה-חמישה. אם שמת לב, אני מניתי רק אתרים בדרום הארץ, כי השאילתא היא על אתרים בדרום הארץ ולא השבתי על אתרים בצפון הארץ. אני יודע את רגישותך לעניין, זה בסדר.

2. המשרד הבהיר לאיגוד ערים דן לתברואה ולמועצה המקומית התעשייתית רמת-חובב, שהמשרד לאיכות הסביבה עומד על כך כי האתר יהיה אטום לחלחול השטיפים בקרקע.

3. לאתר כלנית שעל יד בית-גוברין קיימת התנגדות ציבורית, אשר מעכבת אישור האתר. במידה שהאתר יאושר, יחויבו מפעיליו בנקיטת אמצעים לשילובו בנוף ולמניעת זיהום מי תהום.

אני שוב אתן לך טיפ, אם אתה שואל אותי, אני מניח שזו גם נטיית, הסיכוי שאתר כלנית ייכנס לשימוש בזמן הנראה לעין הוא קלוש עד אפסי.

4. תיתכן הובלת האשפה באמצעות רכבת לאתרים במשמר-הנגב ובאורון. צורת הובלת האשפה באמצעות רכבת או משאיות תיקבע במכרז.

היו"ר ש' וייס:

שאלה נוספת לחבר הכנסת גולדפרב, בבקשה. רבותי, לעשות זאת בקצב, כי יש לנו סדר-יום מאוד עמוס.

אלכס גולדפרב (צומת):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, חברי הכנסת, ברכות על היוזמה בנושא ניקוי החופים והעלאת נושא אתרי אשפה והמיחזור בישיבת הממשלה. שאלתי היא: האם נשקלה האפשרות לעשות שימוש בפסולת להפקת אנרגיה?

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

כן. זו שאלה החובקת זרועות עולם. גם בהחלטת הממשלה מאתמול יש סעיף מיוחד המחייב את הוועדות שיעסקו בעניין לבדוק את האפשרויות להפקת אנרגיה מפסולת. זה חלק מהחלטת הממשלה. העניין ייבדק בדוק היטב.

תחנת הכוח רדינג-ד'

חבר הכנסת ד' מנע שאל את השר לאיכות הסביבה ביום ה' בסיוון התשנ"ג (25 במאי 1993):

לאחרונה פורסמו כתבות שונות בנוגע לעתיד תחנת הכוח רדינג-ד'.

ברצוני לשאול:

מתי, לדעת משרדך, יהא אפשר לסגור את תחנת רדינג-ד' בתל-אביב?

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

השאלתא של חבר הכנסת דוד מנע היא בעניין תחנת רדינג-ד'.

בכוונת חברת החשמל להמשיך את הפעלת תחנת הכוח רדינג-ד' עד שנת 2010. לאחר מועד זה תופעל התחנה במתכונת של גיבוי בעת חירום בלבד.

בתוך כ-30 יום תמסור חברת החשמל את תגובתה על טיוטת הצו האישי שהכין המשרד לאיכות הסביבה עבור תחנת הכוח רדינג. בצו נקבעו אמצעים שעל חברת החשמל לנקוט לשם צמצום פליטת מזהמים וניטורם. אם אתה מעוניין, חבר הכנסת מנע, אתן לך העתק טיוטת הצו האישי בחתימת ידי ואתה תעבור על הצו הזה, כי אני חושב שהוא מעניין מכמה בחינות.

עמדת המשרד לאיכות הסביבה היא, כי מערך התכנון של חברת החשמל צריך להביא בחשבון את הצורך לסגור את רדינג-ד' במועד הרבה יותר מוקדם משנת 2010. מני וגמור אתנו לעשות כל שלא ידנו כדי שמועד הסגירה והפיכת התחנה לתחנת גיבוי יהיה מוקדם ככל האפשר.

היו"ר ש' וייס:

שאלה נוספת לחבר הכנסת דוד מנע.

דוד מנע (הליכוד):

כבוד היושב-ראש, אדוני השר, האם אי-אפשר להחיל על תחנת הכוח רדינג-ד' בתל-אביב אותו מרץ ואותה מסירות כמו לגבי אתר חירייה, שאתה לפחות הפעלת? האם זה לא יהיה מוגזם, עד שנת 2010, כלומר עוד 17 שנה תחנת רדינג-ד' תהיה בתל-אביב? זה בניגוד לדעת המשרד. האם אפשר לעשות מאמצים גדולים יותר, לנסות ולקצר את משך הזמן הזה? משום שאתה יודע שהנושא הזה מהווה סכנה ונזק, גם סביבתי וגם בריאותי. האם אי-אפשר לקצר, פחות מ-17 שנה, כפי שקיים, למשל, לגבי – –

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה.

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

אני מניח שלא הסברתי את עצמי כהלכה, כי אתה שואל שאלה שכבר ניסיתי להשיב עליה. אמרתי שעמדת חברת החשמל היא לסגור את התחנה בשנת 2010. זו איננה עמדת המשרד לאיכות הסביבה. חזרתי והדגשתי, שהמשרד לאיכות הסביבה יעשה כל שאלל ידו – והוא לא בעל בית יחיד, כידוע לך – כדי להקדים את מועד הסגירה ככל שרק אפשר. ההשוואה בין סילוק אתר פסולת לבין סילוק תחנת כוח היא כמובן השוואה שאיננה במקומה. אתה יודע שתחנת רדינג היא מהתחנות החשובות להפקת חשמל בארץ, אתה לא מסלק אותה, אתה לא מעביר אותה למקום אחר. הרי צריכה להיבנות תחנה אחרת שתבוא כתחליף לתחנת רדינג-ד'. הדברים האלה לא נעשים מהיום למחר. נכון שגם אנחנו איננו מסכימים שהם ייעשו מהיום לשנת 2010, אבל השוואה בין חירייה לבין תחנת רדינג-ד' היא כמובן איננה השוואה שעומדת במבחן המציאות.

פליטת קרינה מתחנת הלוויינים בעמק-האלה

חבר הכנסת ד' מנע שאל את השר לאיכות הסביבה ביום ה' בסיוון התשנ"ג (25 במאי 1993):

לאחרונה פורסם שהקרינה הנפלטת מתחנת הלוויינים בעמק-האלה מסכנת את הציבור.

ברצוני לשאול:

האם הקרינה הנפלטת מתחנת הלוויינים בעמק-האלה מסוכנת לבריאות הציבור?

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

מדובר בקרינה אפשרית מתחנת הלוויינים בעמק-האלה. אני רוצה לומר לחבר הכנסת מנע, שכיום אינני יודע אם הקרינה הנפלטת מתחנת הלוויינים בעמק-האלה מסוכנת לציבור.

בהתייחסות לפניית אזרחים בנושא זה, הפניתי גם אני פנייה לשר התקשורת לאפשר ביצוע מדידות באתר. יותר מזה, סוכם ביני לבין שר התקשורת על ביצוע סקר קרינה ארצי של מתקני שידור, במימון משותף של המשרד לאיכות הסביבה, משרד התקשורת וחברת "בזק". אני בטוח שהסקר יסתיים בסוף שנה זו. אז תהיה לנו תמונה מלאה של קרינה אלקטרו-מגנטית מתחנות שידור, מתחנות ממסר, ואז גם נדע את הנתונים המדויקים לגבי התחנה בעמק-האלה.

היו"ר ש' וייס:

שאלה נוספת לחבר הכנסת דוד מגן. בבקשה.

דוד מגן (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כבוד השר, האם הסקר הזה שאתה מדבר עליו, יחד עם שר התקשורת, הוא אותו סקר שאליו התכוונת בזמנך, כאשר דיברנו במליאה בנושא של הקרינה מתחנת הכוח של "בזק" בעכו? זה אותו סקר בכל הארץ?

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

אמת ויציב. זה אותו סקר, רק אז אמרתי שאני מתכוון לפנות אל שר התקשורת. בינתיים גם פניתי, גם נעניתי בחיוב, גם חולק התקציב בינינו וגם הסקר מתחיל להיערך בקרוב. עד סוף השנה תהיינה תוצאות לגבי כל תחנות השידור והממסר בארץ. פעם ראשונה יהיה מיפוי מלא של מדינת ישראל מבחינת הקרינה האלקטרו-מגנטית, שלפעמים מבלבלים אותה עם קרינה רדיואקטיבית, וזה כמובן סיפור אחר לגמרי.

ניקוז השפכים בארץ

חבר הכנסת ח' פורת שאל את השר לאיכות הסביבה ביום ה' בסיוון התשנ"ג (25 במאי 1993):

מדוח שפרסמה עמותת "אקונט ישראל" עולה כי יש בעיה ארצית בנושא ניקוז הביוב והשפכים בארץ. מדובר על ניקוז השפכים בערים דוגמת ירושלים, רמלה-לוד, אילת ועוד.

ברצוני לשאול:

1. האם משרדך מקדיש מאמצים לשיפור המצב?

2. האם יש תוכניות להקמת מרכזי טיהור וניקוז מודרניים?

3. מה היא רמת הפיקוח בינתיים על דרכי הניקוז, כדי שאלה לא יפגעו ויסכנו את האוכלוסייה?

תשובת השר לאיכות הסביבה י' שריד:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. המשרד לאיכות הסביבה משקיע מאמצים ניכרים ביותר בשיפור המצב הירוד של הטיפול בשפכים בארץ. בנושא הניקוז מטפלת רשות הניקוז שבמשרד החקלאות.

2. קיימות תוכניות להקמת מכוני טיהור לשפכים. ירושלים התחייבה על לוח זמנים להקמת מכון טיהור באגן הניקוז של נחל-שורק והפעלתו לכל המאוחר בסוף 1996. בלוד-רמלה תיחנך בקרוב תחנת שאיבת ביוב מלוד לרמלה ולמאגר נשר, ובאילת התחייב ראש העיר כי בסוף אוקטובר שנה זו יסולקו שופכי אילת להשקיית תמרים באזור סמר ולא יוטלו עוד לים.

3. ניקוז נחלים למניעת סיכונים לאוכלוסייה מטופל, כאמור, על-ידי רשות הניקוז. להקטנת סיכונים בריאותיים לאוכלוסייה מזרימת שפכים בנחלים, פועל המשרד למציאת פתרונות לטווח הקצר ולטווח הרחוק בשיתוף הרשויות המקומיות. במקרים מסוימים המשרד נוקט אמצעים משפטיים כנגד ראשי רשויות.

אי-פינוי פסולת רעילה

חבר הכנסת י' לס שאל את השר לאיכות הסביבה ביום י"ב בסיוון התשנ"ג (1 ביוני 1993):

800 טונות של פסולת רעילה מונחות, על יריעת ניילון בלבד, כבר במשך שנה בנתב"ג, וזאת בשל יכוח כספי שנתגלע בין החברה לשירותי איכות הסביבה לבין התעשייה האווירית.

ברצוני לשאול:

1. אילו אמצעים ננקטו במקרה הספציפי, מלבד בקשת השר לפנות את הבוצה הרעילה מהר ככל הניתן?

2. אילו צעדים מידיים ינקוט המשרד לבער את המפגע התברואי הנ"ל בהקדם האפשרי?

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

חבר הכנסת יורם לס שאל שאילתא בעניין הבוצה הרעילה של התעשייה האווירית.

1. בחודש ספטמבר 1992 פונו 1,200 טונות בוצה רעילה לרמת-חובב. הדבר נעשה לפי דרישת מחוז המרכז במשרד לאיכות הסביבה. הפינוי הופסק בשעתו עקב ויכוח כספי בין החברה לשירותי איכות הסביבה, כלומר רמת-חובב, לבין התעשייה האווירית. 800 הטונות הנותרות מאוחסנות על גבי יריעות ניילון מיוחדות המונעות זיהום מי תהום.

2. לפני כמה ימים פניתי למנכ"ל התעשייה האווירית ולמנכ"ל החברה לשירותי איכות הסביבה לפעול לסילוק הבוצה עד סוף הקיץ. הבוצה מאוחסנת, כאמור, בצורה שבה אין פגיעה לסביבה ובינתיים מתאדים ממנה הנוזלים, דבר שיקל בעתיד את פינויה לרמת-חובב. אני מקווה, לאחר שדיברתי עם שניהם ונכנסתי אפילו לשאלת הוויכוח ביניהם בעניין העלויות, שבתוך חודש-חודשיים תסולק שארית הבוצה.

היו"ר ש' וייס:

שאלה נוספת לחבר הכנסת יורם לס.

יורם לס (העבודה):

בוצה רעילה ושפכים כימיים נשפכים לים התיכון, שכה דאגת לנקות את חופיו, ממפעל התעשייה הצבאית בנוף-ים. לאחר הפיצוץ הגדול הבטיחה הממשלה לפנות את המפעל הזה. האם יש לממשלה לוח זמנים ממשי לפינוי המפעל?

השר לאיכות הסביבה י' שריד:

כן. לפי מיטב ידיעתי, והעניין הובא בשעתו לממשלה, יש בכוונת התעשייה הצבאית לסגור את המפעל בנוף-ים. אני לא בטוח שכולנו נהיה מאושרים מהאלטרנטיבות. כלומר, אני לא רוצה לומר את זה כאן בשלב זה, אבל אני חושב שאני יודע גם לאן מתכוונים להעביר כמה מפסי הייצור של נוף-ים, והמעבר לא יגרום לכמה מאתנו לאנחת רווחה. אבל המפעל בנוף-ים עומד להיסגר, ולכן גם בדרך הטבע תיפתר בעיית הביוב והבוצה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לשר שריד. אגב, זו היתה הדגמה מצוינת איך שאלתות צריכות ללכת. תודה לשר ולשואלים.

הצעות לסדר-היום

רצח מהגרים בגרמניה כביטוי לשנאת זרים

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים עכשיו להצעות לסדר-היום, לנושא שכבר העלינו אותו, אדוני שר החוץ, בשבוע שעבר, ועל-פי בקשתך והסכמתך אנחנו כבר דנים בו עכשיו לקראת נסיעתך. אני מבין שתוכל להביא את דבר הכנסת גם לראשי המדינה בגרמניה.

אני מזמין עכשיו את חבר הכנסת עובדיה עלי להביא בפנינו הצעה לסדר-היום מס' 1677 בנושא: רצח מהגרים בגרמניה כביטוי לשנאת זרים. בבקשה. אחריו – חבר הכנסת יגאל ביבי, בהצעה לסדר-היום מס' 1687.

עובדיה עלי (הליכוד):

תודה רבה.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, תחושה נוראה של "מה שהיה הוא שיהיה" מלווה אותי כל אימת שאני נדרש לנושא זה, שכן הרצח הנורא הזה בגרמניה הפך במידה מסוימת לשגרה בגרמניה של היום.

הדיון בנושא הזה אמור היה להתקיים סמוך יותר למועד ההתרחשות, והנה בפרק הזמן הזה שעבר, בסך הכול שבוע ימים, אירעו עוד כהנה וכהנה מעשים מטורפים של ניאו-נאצים כנגד טורקים ואחרים.

אדוני היושב-ראש, רצח חמש הנשים בשבת, 29 במאי, הוא שיאם של המעשים המטורפים הללו, שהפכו לשרשרת בלתי פוסקת בפעילותם של הנאצים ושונאי הזרים בגרמניה. לעתים די תכופות עולה השאלה, מה צריך עוד להיאמר שלא נאמר בנושא הזה, והתשובה היא: צריך לומר ולומר ולומר גם אם אין בדברים הרבה חדש, עד שיקרו וייעשו מעשים חדשים בגרמניה, מעשים שעל ממשלת גרמניה לעשותם, מעשים שעל מערכת החינוך הגרמנית לעשותם, מעשים שאנשי הרוח בגרמניה צריכים לקום ולעשותם, מעשים שהציבור הגרמני צריך לעשות, וכאלה יש רבים.

אדוני היושב-ראש, איני נמנה עם אלה הטוענים, שגרמניה לא עושה דבר כנגד המטורפים הללו ומעשיהם הנתעבים, אך אני טוען גם טוען, שעוד רב הדרך ועוד רבה המלחמה כנגד הנאצים הללו ותומכיהם.

כך, לדוגמה, אדוני היושב-ראש, על ממשלת גרמניה להוציא אל מחוץ לחוק עוד קבוצות וארגונים שתומכים ומעודדים אנטישמיות ושנאת זרים, וכאלה יש הרבה, הרבה יותר מכפי שמאשרת ממשלת

גרמניה. תמיכה בעניין זה שמענו אך הבוקר מנשיאת הבונדסטאג, הגברת זיסמוט, בעת שהותה בארצנו.

על ממשלת גרמניה לחוקק חוקים, שיגבילו פעילותם של גופים וארגונים הפועלים כנגד זרים.

אך חשוב בעיני מכך הוא המעשה שעל מערכת החינוך הגרמנית לעשותו. מערכת החינוך הגרמנית לא השכילה להתמודד עם הנושא ולפרוס אותו במלוא חריפותו בפני התלמידים והסטודנטים בארצה. מערכת החינוך הגרמנית אינה אוזרת אומץ לטפל בנושא לקחי השואה, האנטישמיות ושנאת הזרים באורח מלא ובהתמדה, תוך התייחסות מובנית ושיטתית להיבטים הסוציאליים, המוסריים, החינוכיים והתרבותיים הנקשרים לעניין ולמסקנות שיש לגזור מן העבר ומן ההווה הבעייתי המחריף והולך בגרמניה.

לעומת זאת, רבותי חברי הכנסת, יש בגרמניה אחרים שדואגים להנחלת המורשת הגרמנית הנאצית, המורשת הזאת, שמעמידה את "גרמניה מעל לכול". והנה לכם שני סיפורים על הנחלת המורשת ברוח הימים האלה בגרמניה. עיתונאי מספר על קצין אס.אס. המוכן למכור את תעודת ההצטיינות שלו, שקיבל על עבודתו באושוויץ, שניתנה לו, על-פי הכתוב בה: "על עבודה מעל ומעבר לחובתו" – מוכן למכור אותה בעבור חופן מארקים כדי לתרום את התמורה לתא הניאו-נאצים בעירו, שאחד מפעיליו המובילים הוא אחיינו. הנה לכם דוגמה להנחלת מורשת מדור לדור בגרמניה של היום. ואף זאת בגרמניה של היום. מה נותן סבא גרמני טוב לנכדו במתנה? לא, רבותי, לא תנחשו, שכן לצורך הניחוש הנכון צריכים מוח חולני. הסבא נותן במתנה לנכדו כתובות קעקע שתלש מידי יהודים במחנות הריכוז. כן, גם זה במסגרת הנחלת המורשת מדור לדור בגרמניה הדמוקרטית של היום.

כנגד זה צריכה מערכת החינוך להתמודד, וכנגד האמירה שנאמרה על-ידי מנהיג נאצי, שמבטא את ההשקפה הרווחת כיום, צריכים להתמודד, וזו האמירה שלו: "כלאומנים אסור לנו להמשיך להיות עדי ראיה של ההיסטוריה, אנחנו צריכים להגיע לעמדה שבה נוכל להשפיע ולעצב אותה בעצמנו".

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אם ממשלת גרמניה ועמה לא יתעשתו ויצאו למלחמת חורמה כנגד שנאת הזרים בארצם, לא ירחק היום ולאומנים אלה יעמדו בעמדות מפתח וגם יעצבו את פני ההיסטוריה ואת פני עמם.

כבני אדם, כיהודים וכישראלים אנו מצווים להתריע השכם והערב כנגד המתרחש בגרמניה. כיהודים וכישראלים אנחנו מצווים להוביל את המחנה של העמים הנאורים, שיזכירו לגרמניה את עברה למען עתידה שלה ולמען התושבים החיים בקרבה.

פשעים הם לעתים תוצאה של שתיקה או של השתקה. לנו אין הזכות לשתוק, שכן שתיקה בימים שכאלה היא בבחינת חטא שלא ייסלח. אני מציע שכנסת ישראל וממשלת ישראל ימשיכו במאמציהן להביא את הגרמנים ואת ממשלתם לקום ולעשות מעשים של ממש כנגד האלימות הגואה נגד הזרים בגרמניה.

הקבוצה הפרלמנטרית שקמה בכנסת, שיש לי הזכות לעמוד בראשה, תייחד לנושא דיון, תוך קביעת מהלכים ומעשים שינוסחו במושגי ביצוע, ובכך תיתן את חלקה בנושא.

היו"ר ש' וייס:

אני מאוד מודה לחבר הכנסת עובדיה עלי. חבר הכנסת יגאל ביבי, ואחריו יתייחס שר החוץ לשתי ההצעות. בבקשה.

יגאל ביבי (מפד"ל):

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה, מכובדי שר החוץ, אני מודה לנשיאות אשר אישרה את ההצעה לסדר-היום. כנסת ישראל צריכה להיות המובילה והדובר הראשי בסוגיית שנאת הזרים המתרחשת בעולם ובגרמניה בפרט. בהאטינגן השבוע ובסולינגן בשבוע שעבר היו סימפטומים של מחלה ממארת, אשר יכולה להתפשט כאותה אש ששרפה את הבתים של המהגרים הטורקים, שהם חלק מהמיעוטים בגרמניה. זה שבוע כל יום אנחנו שומעים על מהומות מתמשכות בגרמניה, שאני יכול לומר, שהיא לא גרמניה לגמרי אחרת, כפי שהיא מצטיירת בשבועות האלה. הם משקיעים הרבה בנושא של תדמית, הם גם עושים הרבה. אבל, לדעתי, הנושא של החינוך, של עקירת שורש הרע, הוא עדיין לא מוגמר.

בהרבה נאומים שלי בשנים האחרונות דיברתי על החלום האירופי, איחוד אירופה, ממש ביאת המשיח – שוק משותף, אין גבולות, אחדות, מטבע משותף, כלכלה חופשית. ואני חושב שההשראה של אירופה נתנה גם השראה לשר החוץ שלנו, שבדמיון היוצר שלו כבר דיבר, ואולי זה חזון חשוב להדגיש אותו, על השוק המזרח-תיכוני המאוחד, על פריצת הגבולות – – –

היו"ר ש' וייס:

זה יהיה.

יגאל ביבי (מפד"ל):

הלואי.

אבל לפני שפורצים גבולות, לפני שמטפלים בכלכלה, יש לעקור את הקלקולים, ואם לא עוקרים את הקלקולים ואת השנאות ואת הרעות החולות, אתה לא יכול לעשות איחוד אמיתי, איחוד של סובלנות, איחוד של השלמה עם היות זרים. בגרמניה 6 מיליוני זרים מתוך 80 מיליון. אומנם המיעוט הטורקי הוא הגדול, כמיליון ו-800,000, אבל יש בני מיעוטים אחרים.

חוקים נגד גזענות הם חשובים, אבל לא רק בזה תיפתר הבעיה. רק חינוך, רק סולידריות בין-לאומית, רק מחאה בין-לאומית. ואני חושב שמה שעושה כנסת זו, כנסת ישראל, שמדי פעם היושב-ראש והנשיאות – ואני רוצה לכבד אותו על כך – נותנים עדיפות לנושא זה של שנאת זרים – – –

היו"ר ש' וייס:

של מאבק נגד שנאת זרים.

יגאל ביבי (מפד"ל):

של מאבק נגד שנאת זרים.

אני חושב שרק הקפדה על התמדה במאבק הזה אולי תביא תוצאות. העולם שלנו קטן, יש השפעה בין מדינות באמצעות תגובות, ואני חושב שתגובה חריפה, חד-משמעית וברורה תביא תוצאות חיוביות.

אנחנו, שהיינו גרים במשך רוב שנות קיומנו, טבענו את הפסוקים: "ואהבתם את הגר", "כי גרים הייתם בארץ מצרים". צריך לאהוב את הגר, על אחת כמה וכמה לא צריך לעשות את המעשים שהיינו עדים להם השבוע. אבל הסימפטומים שיש היום באירופה, בגרמניה, של אבטלה שמתפתחת, והמובטלים יוצאים בססמה: "זרים הביתה", כי לוקחים להם את העבודה, הכושי עשה את שלו, הכושי יכול ללכת. אבל מי הביא את הזרים, מי אפשר להם לבוא? הם באו, כי העם הגרמני בשלבים מסוימים לא רצה לעבוד, הוא הביא פועלים זרים, ועל גבם עשה את המארכים ואת הכספים. ועכשיו, אחרי שאנשים בנו את בתיהם, ילדו את ילדיהם במקום – כשיש קצת אבטלה, קצת מועקה כלכלית, יוצאת השנאה.

השב"כ הגרמני טוען, שמדובר בפחות מ-10,000 פעילים. אבל להערכת השב"כ הגרמני, המעבר ממעמד של אדם בעל דעות קיצוניות בלבד למעמד של ניא-נאצי פעיל הוא מהיר ביותר. האש הזרה, שפרצה והדליקה היום שנאה נוספת וליבתה את השנאה גם מהצד הטורקי וגם מהצד הגרמני, יכולה להדליק אלפי קוצים שוטים, ואז יהיה קשה לכבות את האינתיפאדה של השנאה.

גרמניה, לצערי, יכולה להיות שוב הדוגמה של שנאת זרים אירופית ואולי קטליזטור של שנאה במדינות אחרות. השד הנאצי הוא עובר חי ומתפתח. צריך לחסלו לפני שהוא יצמח, יקבל שרירים, ואולי יוולדו לו גם צאצאים.

אני רוצה לברך את ירון סבוראי, שחדר לחצרם של הניא-נאצים וחשף פרטים מזעזעים על פעולותיהם. חבל שלא יכלו לעשות זאת, אולי ביתר יעילות, הגרמנים עצמם. יש לברך את מכון-ויזנטל, אשר פועל בהתמדה לחשיפת התאים האלה.

אני קורא ליושב-ראש הכנסת, בעצם אני לא צריך לקרוא לו כי הוא מודע לעניין, אבל אני חושב שאסור להרפות מן העניין הזה. הפצע עוד טרי. יושבים בעם הזה, באולם הזה, בבית הזה, בארץ הזאת ובעולם כולו אנשים שאיבדו את יקיריהם, אנשים שהפצע עדיין לא הגליד אצלם, וחשבנו שיש שינוי. אסור לנו לשכוח, אסור לנו להשכיח, וכנסת ישראל ועם ישראל צריכים להיות בראש המוחים והמדרבנים נגד שנאת זרים.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לחבר הכנסת יגאל ביבי. אדוני שר החוץ.

אני העברתי ביום המקרה פנייה בשם הכנסת לפרופסור זיסמוט, נשיאת הבונדסטאג, פנייה חריפה וקשה, וכידוע לכם גם היא נמנית עם אותו צד גרמני, שלוחם נגד התופעות, כך שבמובן זה היא גם שותפה למאבק הזה. ואני מקבל שוב את העצה של חבר הכנסת ביבי. נעשה את זה שוב ושוב. אדוני שר החוץ, בבקשה.

שר החוץ ש' פרס:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מודה לחברי הכנסת עובדיה עלי ויגאל ביבי על דבריהם. אני מקבל על עצמי להעביר את הדברים שלהם לתשומת לב השלטונות בגרמניה, ואני אשמח שהממשלה תוכל להעביר דברים של חברי האופוזיציה תוך הזדהות עם התוכן של הדברים עצמם.

אני רוצה לנצל את הבמה הזאת, ברשותך, אדוני היושב-ראש, ולשלוח את הזדהותנו לעם הטורקי על הקורבנות ועל ההשפלה שהוא סבל על לא עוול בכפו. כבר מזמן אני סבור, שהעניין הנאצי הוא מחלה לא-יהודית יותר מאשר הוא בעיה יהודית. מה שקורה בגרמניה היום, זו סכנה קודם כולל לגרמנים עצמם. העולם לא יסבול את תחיית הנאציזם. לא יהיו להם שותפים, הם לא יוכלו לפתות אנשים תמימים, ביניהם גם יהודים, כפי שעשו זאת בעבר.

עם רדת המסך על המאה ה-20 מתברר, שהבושה הגדולה והאיומה ביותר שהמאה הזאת ידעה היא השלטון הטוטליטרי בכלל והשלטון הנאצי בפרט. הוא לא הביא בשורה לשום אדם, לשום גרמני, אפילו לא לגרמנים שהם נאצים. הוא השאיר אחריו שנאה ורצח ודם וחרטה ובושה. מה שבעצם היינו רוצים לגייס, גם אצל העם הגרמני, זה לא רק את רגש החרטה, אלא גם את רגש הבושה. לא מדובר מעל במה זו בעניין אדמיניסטרטיבי, כי אם בעניין של תכנים.

אני רוצה להגיד לחבר הכנסת ביבי, בעניין השוק המשותף: תשמע, היתה הרגשה בעולם שבעצם יש משהו מהגזענות, מההבדל בצבעים, מההבדל הגיאוגרפי בין העמים. בלב הרבה מאוד אנשים שכן הרושם, שבעצם הפיתוח המדעי, הטכנולוגי, הכלכלי ושיתוף הפעולה זה עניין לצפון העולם, זה עניין לאירופה, זה עניין לאמריקה, זה עניין לאדם הלבן. והנה אנחנו עדים שאין לזה שום שייכות, לא לגיאוגרפיה, לא ללאום, לא לצבע העור, לא לדת. ההבדלים היום בעולם אינם לפי צבעים ולא לפי גזעים ולא לפי עמים. ההבדל האמיתי הוא בין העמים אשר החליטו ללכת ביחד עם החיים החדשים של המאה ה-21 לבין אלה שמפגרים אחריהם. תראה איך סין זינקה מעוניה ומעבדותה ובונה עכשיו במרץ אדיר משק חדש. אותו דבר, במידה רבה מאוד, חל על ששת הדרגונים הקטנים, כפי שקוראים לזה – תאילנד, קוריאה, סינגפור, ארצות אחרות. הם קוראים לזה "דרגונים קטנים" – אחדות מהן אלו מדינות של 100 מיליון, 150 מיליון אנשים.

ואני אומר את זה גם לגבי המזרח התיכון. ההבדל איננו בצבע העור, איננו בגזע, איננו בגיאוגרפיה, ההבדל הוא בהשקפת עולם. מי שמוכן להפסיק את המלחמות, מי שמוכן להפסיק את השנאות בין

העמים, מי שמוכן להבין שיש עולם חדש וליצור מסגרות לשיתוף פעולה, כאשר כל עם נשאר על דגלו, כאשר כל דת נשארת עם ספר התפילה שלה, כאשר כל לאום נשאר עם ההיסטוריה שלו, ועם זה פותחים את הגבולות ואנשים מתחילים לשתף פעולה ולדאוג שלילדים יהיה אוכל בבוקר ולא כדורי רובה להרוג איש את רעהו, אז העולם ישתנה.

בעולם הזה, החדש, אין עוד מקום לבושה הנאצית, ואם גרמניה לא תדע להשתלט בעצמה על הסכנה אשר מתחילה לבצבץ בתוכה, יש עולם גדול ורחב שלא ישלים בשום פנים ואופן עם היות קורבנות פתאים, קורבנות פתי, של החיה, של האפליה, של ההתנשאות ושל חוסר הבנת העולם.

אני חניך של דוד בן-גוריון. כל חייו הוא חשב שהדרגה העליונה של החוכמה זו ההתייחסות המוסרית אל הנושאים. אין דבר חכם יותר מאשר לנקוט קנה מידה מוסרי.

אני יודע שלנו יש אחריות מיוחדת ולקולנו יש הד עז. מן הבמה הזאת, כל חברי הבית, ללא הבדל מפלגה, ללא הבדל לאום, פונים לעם הגרמני ומבקשים ממנו להתגייס כולו כאיש אחד, לא כדי למנוע סכנות מאתנו אלא כדי למנוע סכנות מעצמו. מה שקרה לא יקרה עוד בעתיד.

אדוני היושב-ראש, היות שבעצם כל הבית מאוחד, אני מציע להסתפק בהודעה זו ולראות בה הודעת סיכום.

היו"ר ש' וייס:

אני מאוד מודה לך, אדוני שר החוץ.

חבר הכנסת ביבי, אתה מסתפק בהודעה?

יגאל ביבי (מפד"ל):

כן.

היו"ר ש' וייס:

אני מתאר לעצמי שגם חבר הכנסת עובדיה עלי מסתפק. אני מודה לך, אדוני שר החוץ.

חברי הכנסת בא-גד וזיסמן ביקשו הצעה אחרת, אבל מכיוון שיש כאן אחדות, אין הצעה אחרת. אני מניח שהם רצו לצרף את קולם להודעה הזאת. אנחנו מצרפים את קולם, כמובן.

חברי הכנסת, ביקשתי בשבוע שעבר ממזכירות הכנסת שנתרגם את תוכן הדיונים בשבוע שעבר. אני מודה למזכיר הכנסת שהוא הביא את המסמך הזה מתורגם, במקרה הזה לשפה הגרמנית, בתוספת הפרוטוקול העברי. נצרף גם את הדברים שאמרתם היום ואת הדברים שאמר שר החוץ.

רחבעם זאבי (מולדת):

צריך כל שבוע להפציץ אותם במכתב.

היו"ר ש' וייס:

את זה אנחנו מעבירים, את הדברים הנוספים נעביר, יכול להיות שאפילו עם שר החוץ עצמו. יש לנו גם אגודה שפועלת, בראשות חבר הכנסת דן תיכון, גם היא תאמר את דברה. יש לנו קבוצה פרלמנטרית למאבק נגד תופעות כאלה, בראשות חבר הכנסת עובדיה עלי, גם הוא יעשה את זה. אנחנו לא נרפה.

אני אבקש גם, בהסכמתכם, שנעביר הפעם העתק של הפרוטוקול גם ליושב-ראש הפרלמנט הטורקי, מכיוון שאגב הגיוני הנחרץ והחד-משמעי של התופעות האלה אמרנו שרצח הוא רצח הוא רצח, שרצח טורקים, יהודים ובני עמים אחרים זה אותו דבר, אם זה על-ידי ניא-נאצים. אני חושב שזה גם ביטוי להזדהות שלנו עם הכאב של העם הטורקי.

אני מודה לכם על היוזמה.

הצעות לסדר-היום

חשיפת חוליית ה"חמאס"

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים להמשך סדר-היום שלנו. הנושא הבא: חשיפת חוליית ה"חמאס" – הצעות לסדר-היום מ' 1722, 1723, 1724, 1746, 1751, 1753, 1772 ו-1774.

רחבעם זאבי (מולדת):

מי השר המשיב?

היו"ר ש' וייס:

אני ביקשתי שגם ראש הממשלה יבוא.

חבר הכנסת עוזי לנדאו, אתה הראשון, ואחריו – חבר הכנסת חנן פורת. שבע דקות לכל נואם.

עמנואל זיסמן (העבודה):

מזמן לא שמעתי את עוזי לנדאו מברך את הממשלה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

תראה איזה "מי שבירך" אני עומד לעשות.

היו"ר ש' וייס:

בבקשה, חבר הכנסת לנדאו.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

את השב"כ, לא את הממשלה. השב"כ לא שייך למפלגת העבודה.

עמנואל זיסמן (העבודה):

— — —

רחבעם זאבי (מולדת):

השב"כ לא שייך למפלגת העבודה וצה"ל לא שייך למפלגת העבודה.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, חבר הכנסת עוזי לנדאו מסיים לשנות את כוס המים והוא רוצה להתחיל לדבר.

עמנואל זיסמן (העבודה):

דוד צוקר (מרצ):

היו"ר ש' וייס:

הקולות נקלטו, האומה ראתה, עכשיו הדובר ינאם.

יוסף בא-גד (מולדת):

כדאי שידעו שהשב"כ הוא של עם ישראל.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בא-גד, גם את קולך שמעה האומה בשידור ישיר. עכשיו עוברים לנואם.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, כוחות הביטחון ובראשם השב"כ ראויים למלוא הכרת התודה ולעומק הכבוד וההערכה – –

דוד צוקר (מרצ):

והשר הממונה עליהם.

היו"ר ש' וייס:

השר הממונה הוא ראש הממשלה והוא נכנס.

עוזי לנדאו (הליכוד):

– של עם ישראל על הישגם הגדול.

דוד צוקר (מרצ):

והשר הממונה עליהם.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת צוקר, באמת. חבר הכנסת צוקר, עשית את זה כבר ארבע פעמים. נדמה לי שמיצית את שלב העזרה. יש לו עוד שבע דקות לדבר.

דוד צוקר (מרצ):

הוא שכח את הממונה על השב"כ.

היו"ר ש' וייס:

מספיק.

דוד צוקר (מרצ):

לא מספיק. אני אזכיר לו את זה עוד פעם ועוד פעם.

עוזי לנדאו (הליכוד):

ברשותכם האדיבה, אני מבקש להתחיל.

היו"ר ש' וייס:

אני מודד את הזמן מההתחלה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מבקש להעביר את מלוא הכרת התודה ועומק הכבוד והערכה של סיעת הליכוד, שלי אישית – אני בטוח, של כל עם ישראל – לכוחות הביטחון ובראשם השב"כ על הישגם הגדול במלחמה בטרור.

מוזר היה לראות את ראש הממשלה מר רבין בא אל מסיבת העיתונאים כדי להתחלק עמם בתהילתם.

עמנואל זיסמן (העבודה):

יורם לס (העבודה):

רפאל אלול (העבודה):

איך אתה מדבר?

עוזי לנדאו (הליכוד):

אין לו להתקשט בנוצות לא לו. מר רבין איננו ראוי להילה.

עמנואל זיסמן (העבודה):

עוזי לנדאו (הליכוד):

מדיניותו ראויה לגינוי, שכן מדיניות החוץ והביטחון של ממשלה זו – – –

אני רואה, מר רבין מבקש לצאת. אני לא אפריע לו לצאת. מר רבין כבר מזמן איננו רגיל לדיונים פרלמנטריים מסודרים.

עמנואל זיסמן (העבודה):

יורם לס (העבודה):

תמיד אתה מאשים שמשו לא בסדר.

עוזי לנדאו (הליכוד):

או שהוא איננו בא, או שכשהוא בא הוא משתמט מוויכוח. אבל הוויכוח יהיה, ואת הדברים – – –

עמנואל זיסמן (העבודה):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זיסמן.

גדעון שגיא (העבודה):

היתה לך הזדמנות להתווכח והחמצת אותה.

דוד צוקר (מרצ):

אתה יודע שזיסמן הפסיד ארוחת צהריים?

עוזי לבדאו (הליכוד):

סוגי הוויכוח האלה – – –

עמנואל זיסמן (העבודה):

– – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת זיסמן, מספיק. יש עוד שלוש שנים של חיים בצוואת, עוד תהיה לו הזדמנות לוויכוח של ממש.

עוזי לבדאו (הליכוד):

ראש הממשלה איננו ראוי להילה. מדיניותו ראויה לגינוי, שכן מדיניות החוץ והביטחון של הממשלה הזאת, באווילותה, באוזלת ידה, אף כי בניגוד לכוונתה, היא מן המדרבנים הגדולים של פעולות החבלה.

מה שמדיניות הממשלה מקלקלת, חבר הכנסת זיסמן, השב"כ צריך לתקן. לפנינו ממשלה שלומיאילית, שאין לה מדיניות, שאינה מבינה את המתרחש סביבה ומשנה את דעתה מדי רגע בנושאים מכריעים, שבהם דרושים קו ברור ונחישות ביצוע.

הנה דוגמאות מספר, אמרנו אותן בעבר ונחזור עליהן. הדוגמה האחת היא קיצוניות ה"חמאס" מול מתינות אש"ף. זה עכשיו הלהיט, מצעד הפזמונים של מפלגת העבודה. אני רק מבקש להזכיר לכם, שכאשר יוצא ראש הממשלה, במסיבת העיתונאים האחרונה, נגד קיצוניות ה"חמאס" ופעולות הטרור שלו, הוא משכיח מן הציבור את העובדה, שאף לפני מספר שנים לא רב הוא, מר רבין, טיפח את ה"חמאס" בעזה כאלטרנטיבה לאש"ף. ה"חמאס" היה אז גוף מתון, אש"ף היה גוף קיצוני – – –

נעמי חזן (מרצ):

עוזי לנדאו (הליכוד):

גברת חזן, אני לא מצליח לשמוע מה שאת אומרת.

נעמי חזן (מרצ):

אז תרשה לי.

עוזי לנדאו (הליכוד):

לא. אני מבקש להמשיך. אני סבור שכדאי שתקשיבו, אולי תגלו פעם אחת – – –

נעמי חזן (מרצ):

אולי תזכור מי עמד בראש הממשלה.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אני אתחיל למדוד את הזמן מהתחלה לחבר הכנסת לנדאו.

יוסף בא-גד (מולדת):

אנחנו יושבים בשקט והם מפריעים כל הזמן.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת בא-גד. חבר הכנסת בא-גד.

קריאות:

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, יש לי הודעה. חבר הכנסת אלול, חבר הכנסת זיסמן וחברים אחרים, עשיתם כנראה הסכם עם חבר הכנסת לנדאו, שהוא ינאם פה שעה היום.

עמנואל זיסמן (העבודה):

למה שעה?

היו"ר ש' וייס:

משום שאני מנכה את ההפרעות מזמנו. אם עשיתם אתו הסדר, תודיעו לי מראש.

עוזי לנדאו (הליכוד):

ה"חמאס" היה בן טיפוחיו של ראש הממשלה דהיום, שר הביטחון דאז. הוא הקים אותו בעזה, סייע להקמתו, העלים עין מהקמתו, משום שהיה "גוף מתון" נגד אש"ף, שהיה אז קיצוני. נזכיר שאש"ף, שמוצג כמתון בעצם ימים אלה, אחראי למרבית פעולות הטרור נגד המדינה ולרוב הפיגועים.

גדעון שגיא (העבודה):

זה לא נכון.

עוזי לנדאו (הליכוד):

נושא שני, נושא הגירוש. עם היותו של מר רבין ראש ממשלה הוא התנגד לגרש אותם 12 שבית-המשפט, עוד בתקופת הליכוד, סיכם שאפשר לגרשם. למרות ההתנגדות הזאת, הנה פתאום וללא כל אזהרה מוקדמת מגרש ראש הממשלה 400 איש, כך סתם, כרעם ביום בהיר. זו היתה מין התפרצות זעם ללא מחשבה מראש, תוך ביצוע כושל, כשאת כל המהלך הזה מלווה מסר תקשורתי נרחב, שאומר דבר פשוט לכל העולם, ובמיוחד לערביי יהודה ושומרון: ישראל היא מדינת חוק והיא מנחיתה מכה אנושה על ארגון טרור בזוי. גירוש הוא נשק חד למען יראו וייראו.

ומול הלחץ המתגבר על ישראל והביקורת אומר ראש הממשלה: לא נוותר, אנחנו נתעקש, אנחנו לא נזוז. זהו מסר תקשורתי אחד. גם המסר ההפוך הוא נכון. ומה אומר המסר ההפוך? שאם ישראל מוותרת ומתקפלת, כי אז ארגון מחבלים בזוי מנחית מכה אנושה על מדינת חוק. מסר כזה מדרבן את הטרור. זה בדיוק מה שעשה ראש הממשלה. כשם שמיהר לגרש כך מיהר להתקפל. החזיר תחילה את ה-101, קיצץ במחצית את זמן הגירוש, והדבר החמור מכול – ישראל התחייבה בפועל, למעשה, שלא יהיו עוד גירושים. הם מצליחים להוציא מידינו את הנשק החד ביותר, לפי דברי ראש הממשלה, למלחמה בטרור. הנזק התקשורתי גדול, הנזק המדיני גדול מאוד, והעידוד לפורעים ולטרור הוא עצום.

הנה הסגר. ראש הממשלה טרח לציין, במסיבת העיתונאים, שהסגר הקל מאוד את המאבק בטרור. מה הוא בעצם סגר? סגר פירושו סינון ערביי יהודה ושומרון בין מי שמורשים לעבוד ולנוע בישראל לבין מה שמנועים מלעשות זאת. היום מורשים כ-50,000 איש לעשות את הדבר הזה. שש שנים היה מר רבין שר הביטחון, מתוכן בשנה האחרונה גם ראש ממשלה, ושש שנים הוא נתבקש להשתמש בזכות לעבוד בישראל כנשק נגד האינתיפאדה. חברי כנסת, בכללם אני, תבעו זאת ממנו כאן, לתת עבודה למי ששואפים לדו-קיום ולמנוע אותה מפורעים.

אלי גולדשמידט (העבודה):

חבר הכנסת ביבי נתניהו היה נגד סגר.

עוזי לנדאו (הליכוד):

גם אני הייתי נגד סגר. אבל השאלה איך, מה המשמעות שלו? אני אומר לך, ראש הממשלה היום הוא נגד הסגר שעליו דיבר לפני חודשיים. לפני חודשיים ראש הממשלה דיבר על סגר טוטלי. היום יש אישורים ל-50,000 איש.

אני רוצה להזכיר מכאן, אותה מדיניות שהוא כרגע מבצע הוא נתבקש לבצע אבל השתמט באופן שיטתי ובעקשנות מלבצע. ופתאום טראח, סגר טוטלי, בבת אחת, במין התפרצות אפילפטית, ללא כל מחשבה מראש ותוך ביצוע כושל. ומה התוצאה, חבר הכנסת גולדשמידט? במקום להעניש את הפורעים ואת המסיתים, משיתים עונש כלכלי כבד על התעשייה בישראל ועל הקבלנים ועל החקלאות ועל זוגות צעירים, שנאלצים עכשיו לשלם מחיר יקר יותר לרכישת דירה. אני שואל, מדוע ראש הממשלה לא חשב על כל הדברים האלה מראש?

אומנם נכון הדבר, שהסגר תרם לירידת הטרור, אבל ההישג העיקרי בירידת הטרור נובע בראש ובראשונה מן העובדה שצה"ל הכניס, בהוראת הממשלה, פי כמה יותר כוחות מאשר בעבר. הצבא, ברוך השם, מתחיל לשנס מותניים, הוא מתחיל לרדוף אחר המחבלים, אז יש פחות טרור.

ראש הממשלה מתגאה, הצלחנו. צריך לומר לראש הממשלה שני דברים: הדבר האחד, זה זמן רב –

--

מרדכי גור (העבודה):

אני מוכרח לומר לך, אני מקשיב לכל מלה בשקט. אני פשוט לא מצליח להבין איך אתה עושה דבר כזה. דמיון כזה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מנחם בגין היה אומר: כל הכבוד לראש הממשלה. מנחם בגין היה מדבר אחרת.

עוזי לנדאו (הליכוד):

חבר הכנסת גולדשמידט, אני מציע שתבחין – – –

קריאות:

— — —

עוזי לנדאו (הליכוד):

רבותי, אני שומע את ההערות שלכם. כעסכם מצביע על דבר פשוט, אין לכם תשובות רציניות על הטענות שמועלות. ראש ממשלה איננו מתערב בפעילות שוטפת של סוכנים הרודפים אחרי טרוריסטים.

קריאות:

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, תנו לו לסיים. אני מוסיף לו דקה בגלל קריאות הביניים. אני מבקש שלא להפריע לו.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אני מבקש להעיר גם בנושא הזה. מול ההצלחה של השב"כ, מול העובדה שצה"ל נמצא עכשיו בכוחות רבים ביהודה, בשומרון ובעזה, ראש הממשלה נתבקש לעשות זאת גם בחודשים האחרונים פעמים רבות. אבל כאשר הוא הגיע לראשות הממשלה הזאת, לא רק שהוא הוציא חלק ניכר מכוחות צה"ל שהיו בעזה, ביהודה ובשומרון, אלא הוא ביקש להוריד פרופיל למען שיחות השלום, שלא ייפגעו, ומה שהוא עשה, בחלק מן המקרים הוא כבל את ידיהם – מן היכולת להילחם במי שפגעו בהם שם.

יש עוד הערה שצריך לומר לראש הממשלה. אם ראש הממשלה טוען עכשיו להצלחה, פירוש הדבר שהוא מודה שעד כה הוא נכשל. אם יש הצלחה עכשיו, פירושו של דבר כי נעשה משהו. על כן צריך לשאול את ראש הממשלה, היכן הוא היה עד כה, שש שנים? מה הוא עשה כאשר הוא היה בשמונת החודשים האחרונים ראש ממשלה?

אני אסיים ואומר את הדברים הבאים, ידידי חברי מפלגת העבודה, לא נעים לכם לשמוע אבל תואילו להקשיב.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אין מה לשמוע.

עוזי לבדאו (הליכוד):

למלחמה בטרור דרוש מסר ברור, והמסר צריך להיות פשוט: מי שהוא בעד דו-קיום בין ערביי יהודה, שומרון ועזה לבין ישראל יזכה לעבודה, יזכה להגנה, יזכה לכבוד. אבל מי שבתוכם נלחם בנו – שירעב, שיירקב, אנחנו נילחם בו עד חורמה. זה צריך להיות מסר ברור למי שנלחם בטרור.

המסר של הממשלה הזאת הוא גם כפול וגם מסוכן. בתחום המדיני, נציגי הפורעים ושליחי ארגוני הטרור היושבים עמנו למשא-ומתן בווינגטון זוכים לכבוד מידי משלחתנו, והם משיגים מאתנו ויתורים מפליגים בלי כל תמורה וללא גבול. ובתחום הכלכלי זוכים תומכיהם, ערביי יהודה ושומרון, להשקעות ישראליות חסרות תקדים. הנה משקיעה ממשלת ישראל מאות מיליוני שקלים מכספי משלם המסים הישראלי – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

זה כסף שלהם.

עוזי לבדאו (הליכוד):

– לא לפיתוח מקומות עבודה לעולים אלא לפיתוח מקומות עבודה לאוכלוסייה שתומכת בסכינאים.

חבר הכנסת גולדשמידט, אין לך מושג על מה אתה מדבר. אין לך מושג על מה שאתה מדבר.

קריאות:

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, אין לכם אפשרות לקרוא קריאות ביניים כי אין לנואם אפשרות לענות. חבר הכנסת לנדאו, אני נותן לך זמן למשפט אחד לסיום ותו לא.

עוזי לנדאו (הליכוד):

המשפט יאמר את הדבר הבא: חברי מפלגת העבודה, הוציאו עטים ועפרונות, תרשמו את הדברים האלה ותלמדו אותם בעל-פה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

במשפט האחרון תגיד: כל הכבוד לרבין.

עוזי לנדאו (הליכוד):

לממשלה הזאת אין מדיניות מסודרת, שמחשבה רצינית ושיטתית מאחוריה. מדיניותה היא אוסף מצטבר של התקפי זעם כלפי פנים וויתורים מפליגים כלפי חוץ. וערביי יש"ע בטוחים כי את הוויתורים הם סחטו מאתנו במכותיהם.

ולכן, אדוני היושב-ראש, כל הכבוד לשב"כ; מלוא הגינוי לממשלה שזאת מדיניותה, המביאה עלינו טרור נוסף. תודה רבה.

קריאה:

אתה חצוף.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. רשות הדיבור לחבר הכנסת חנן פורת.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת לנדאו אינו מברך את ראש הממשלה, בסדר. אבל להגיד "התפרצות אפילפטית"? אני מבקש – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

זכותו של חבר הכנסת לנדאו להגיד מה שהוא רוצה, גם כשמישהו לא מסכים אתו. זו הדמוקרטיה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

כן, אבל להשתמש בביטוי "התפרצות אפילפטית"?

היו"ר ד' שילנסקי:

היו הרבה קריאות ביניים. רבותי, נשמע עכשיו את חבר הכנסת חנן פורת.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אולי תחזור בכ מהביטוי הזה, חבר הכנסת לנדאו?

עוזי לנדאו (הליכוד):

שראש הממשלה יבוא לכאן – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

גמרתם את קריאות הביניים בזמן הנאום, ועכשיו יש דו-שיח ביניכם? נדמה לי שמסרתי את רשות הדיבור לחבר הכנסת חנן פורת. בבקשה, אדוני.

רחבעם זאבי (מולדת):

מי השר המשיב?

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מבין שמשיב סגן השר מרדכי גור. נכון?

גדעון שגיא (העבודה):

ראש הממשלה ישיב.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אני מבקש להודיע, שכאשר ראש הממשלה ישיב, אני לא מתכוון להיות נוכח.

היו"ר ד' שילנסקי:

ראש הממשלה משיב? חשבתי שסגן השר מרדכי גור משיב. חברי הכנסת, אני מצטער שראש הממשלה איננו.

רפאל אלול (העבודה):

הוא היה כאן.

נעמי חזן (מרצ):

הוא היה כאן.

היו"ר ד' שילנסקי:

תנו לי לגמור משפט. רבותי, אל תקראו קריאות ביניים.

עוזי לנדאו (הליכוד):

שראש הממשלה ישמע את מה שמגיע לו לשמוע.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת לנדאו, כשהיה ראש הממשלה הקודם, נהגתי בדיוק באותה צורה, ובצורה הרבה יותר חמורה. אני משתמש בצורה פחות חמורה, שמא יחשבו ויגידו: הנה, משום שראש הממשלה הוא ממפלגה אחרת. לכן, אל תבואו אלי בטענות. תראו בפרוטוקולים, תשאלו את הוותיקים, הם יגידו איך הגבתי בחומרה כששולחן הממשלה היה ריק, וכשראש הממשלה לא היה כשהעניין נגע ישירות לו. לכן אני מבקש מהמנגנון להפנות את תשומת לבם של הממשלה – – –

גדעון שגיא (העבודה):

ראש הממשלה הודיע – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

בסדר. ראש הממשלה, גם כשלא היה ראש הממשלה, כשהיה שר הביטחון, תמיד שיבחתי אותו על נוכחותו בכנסת בזמן הדיונים. אבל כשהוא איננו, מציינים שהוא איננו. מה אתם עושים רעש מזה?

מרדכי גור (העבודה):

לא עושים רעש. אני מפנה את תשומת לבך, שהפנינו עכשיו את תשומת לבו לבוא לכאן.

היו"ר ד' שילנסקי:

בסדר גמור. לא לעשות מזה עניין. זו לא פגיעה אישית. זה הסדר הטוב של הכנסת.

מרדכי גור (העבודה):

אני מקווה שהצנחן חנן פורת לא ילך בדרכך של הצנחן עוזי לנדאו.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת חנן פורת בוודאי ילך בדרך כפי שהוא מוצא לנכון. חבר הכנסת חנן פורת, בבקשה.

חנן פורת (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אדוני סגן שר הביטחון, לעתים היינו אומרים בקול בוטח: כל הכבוד לצה"ל; לעתים בקול רועד. כבר היו אפילו פעמים שזה נאמר בסימן שאלה. אני שמח שהיום אנחנו יכולים לומר: כל הכבוד לצה"ל, כל הכבוד למערכת הביטחון, לשב"כ, וכל הכבוד גם למי שממונה עליה, שר הביטחון, שהוא גם ראש הממשלה.

רפאל אלול (העבודה):

יישר כוח.

חנן פורת (מפד"ל):

לא הממשלה כולה נוטלת חלק בעניין, אלא מי שמופקד על הדברים. ואין ספק שבתחום הזה אנחנו צריכים ביום כזה להיות שמחים מקיר אל קיר בהישג הזה, ולומר: כן יאבדו כל אויביך השם.

אני לא נטלתי את רשות הדיבור כדי לענות ולהיות בין המברכים, שהרי כל עם ישראל כולו מברך על ההישג הזה.

גדעון שגיא (העבודה):

השבת לכנסת את כבודה.

חנן פורת (מפד"ל):

הרשיתי לעצמי את רשות הדיבור, מפני שאני חושב שדווקא על רקע המבצע המורכב, המסובך והמזהיר הזה, שבאמת, כפי שצוין בצדק, מגיע עליו בראש ובראשונה "יישר כוח" גדול לשירות הביטחון הכללי, על רקע זה עלינו לעשות, כולנו, וגם הפעם משני הצדדים של הבית, חשבון נפש עם יד על הלב.

מורי ורבותי, אני רוצה לשאול אתכם: שוו בנפשכם שהיינו נזקקים למבצע מעין זה נגד ה"חמאס" בעידן שבו השלטון ביהודה ובשומרון היה תחת כותרת האוטונומיה. שוו בנפשכם שמה שנזקק השב"כ לעשות – ואני קורא רק שניים-שלושה משפטים שפורסמו על-ידו עצמו: "למחרת, ב-1 באפריל, מצוידים במידע המצטבר, השתלטו שתי יחידות של צה"ל על דירות המסתור בשכם ובטובאס. שני בדואים נעצרו בטובאס. בשכם נלכדו ארבעה אנשי 'חמאס', ביניהם שני מבוקשים מרכזיים. אחד מהם מסלפית – – –"; "השב"כ המשיך לחקור ולהצליב עדויות. ב-30 באפריל נעצר תושב בית-דג'ן שבשומרון. בדירתו התגלו עשרות מסמכים. במבצע מורכב נעצרו 30 אנשי 'חמאס' ששמותיהם הופיעו במסמכים האמורים. חשיפת תשתית ה'חמאס' בשומרון היתה קרובה עכשיו לשיא. במשך שלושה ימים עצר השב"כ 120 מאנשי ה'חמאס' בכפרים שונים, מהם כפרים נידחים בתוככי שומרון. העובדה החשובה ביותר היתה קשורה לזאהר ג'ברין מסלפית, שנעצר חודשיים קודם לכן – – –".

רבותי, איך היה ניתן לעשות מבצע מורכב כזה, של פריסת תשתית בשטח, של מעקב במשך חודשים, של כניסה לבתים, בעידן האוטונומיה או ממשל המעבר, כפי שהוא מכונה באותו מסמך שמוצג היום כמסמך ההסכמה, שישראל כבר נתנה עליו את הסכמתה, ורק הערבים עדיין מהססים?

מרדכי גור (העבודה):

מה פתאום?

חנן פורת (מפד"ל):

אדוני סגן השר, אני יכול לומר מהמקורות המוסמכים ביותר הנוגעים למשא-ומתן, שמנקודת מבטה של ישראל, אותו מסמך שפורסם – הוא פורסם בראש ובראשונה ב"העולם הזה" בכ"ח באייר – נמסר לי בצורה האחראית ביותר שישראל, אומנם לא באופן רשמי עדיין, אמרה עקרונית שהיא סומכת את ידה עליו. אינני בודה דברים מלבי. במסמך הזה, שיש בו דברים קשים מאוד וחמורים מאוד מנקודת מבטי שלי – – –

נעמי חזן (מרצ):

זה ממש לא נכון. זה פשוט לא נכון, מה שאתה אומר.

מרדכי גור (העבודה):

— — —

חנן פורת (מפד"ל):

אדרבה, יעמוד כאן ראש הממשלה, שלצערי הרב אינו שומע את דברי, או אתה, אם תידרש לענות, ואשמח לשמוע שישראל אינה מסכימה למסמך הזה. אשמח מאוד לשמוע. אני אומר לך מן המקורות האחראים ביותר שעוסקים במשא-ומתן, ששמעתי, ועובדה היא שבשום מקום לא הוכחש המסמך הזה.

על כל פנים, גם בלי להזדקק למסמך, אני מציג שאלה. הלוא כולנו יודעים ששאלת הביטחון בעידן האוטונומיה היא שאלה מרכזית שעומדת על הפרק. ויש כאן שתי השקפות שבאות לידי ביטוי במסמך הזה. לפי ההשקפה הישראלית, צורכי הביטחון של שני הצדדים צריכים להיות מובאים בחשבון, בעוד הביטחון הכללי, כמו הביטחון של הישראלים בשטחים, יישאר תחת אחריות ישראלית במהלך תקופת הביניים. לפי ההשקפה הפלשתינית, ושני הדברים האלה מצוינים בגוף מזכר ההבנה הזה, מטרת הסדרי הביטחון היא השגת יציבות אזורית והיענות לצרכים ההדדיים וכו'.

במלים פשוטות יותר, השאלה היא: האם בעת גיבושה של תוכנית האוטונומיה יוכל השב"כ, יוכלו זרועות הביטחון, יוכלו חיילי צה"ל והיחידות המיוחדות שמופקדות על מדיניות ביצוע אותם דברים שמאותרים במודיעין על-ידי השב"כ, לבצע את מה שהם נדרשים בכל השטח כולו? או שישראל נדרשת להסיג גם את הכוחות הצבאיים שלה וגם את כוחות המודיעין שלה, ואם הם יצטרכו לפעול, הם יצטרכו לפעול, חלילה, כמו בשטח אויב, תחת מדינה זרה, תחת משטרה אחרת?

אני יכול לומר כאן במלוא האחריות, שמבחינה שעשיתי עם גורמי צבא בכירים אני יודע, שהשאלות האלה נשאלות על-ידי הפיקוד בשטח, הן מועלות הן כחוות דעת והן כסימני שאלה לדרג המדיני. אני גם יודע שהדרג המדיני לא נתן על כך תשובה. הוא לא נתן עדיין תשובה מפני שהוא נמצא בעיצומו של המשא-ומתן.

מרדכי גור (העבודה):

המסמך הזה לא קיים.

חנן פורת (מפד"ל):

המסמך הזה מציין, שיש בנושא הזה חילוקי דעות. אני אומר את הדברים עכשיו גם לא כדי לנגח, כי אני חושב שבנושא הביטחון, לפחות באותו תחום קיומי, אנחנו צריכים לראות את הדברים עין בעין.

על כן, השאלה שאני מציג, או, ליתר דיוק, הלקח שאני מבקש להפיק – אם אנחנו אומרים: כל הכבוד לצה"ל, אם אנחנו אומרים: כל הכבוד לשב"כ, אם אנחנו אומרים: כל הכבוד לשר הביטחון בקונטקסט הזה של שמירת הביטחון במובן המדויק של המושג, אנחנו צריכים לשאול, האם, חלילה, היד המדינית העומדת להגיע להסכם בתוכנית האוטונומיה לא תעקר ולא תסרס ולא תביא לידי מצב, שאותו מבצע מזהיר שהיה כאן, שהיום לא יכול היה אלא להתבצע בכוחות המבריקים של צה"ל ומערכת הביטחון, יעוקר על-ידי ה"חמאס", הפועל בשטח תחת חסות ותחת מטרייה אם של משטרה פלשתינית ואם של משטר אוטונומי כממשל מעבר? על השאלה הזאת, דווקא לאור ההישגים, אנחנו חייבים תשובה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. רשות הדיבור לחבר הכנסת רחבעם זאבי, ואחריו – לחבר הכנסת חיים דיין.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת הנוכחים, אדוני ראש הממשלה, ראשית אני מבקש לברך את שירות הביטחון הכללי ושאר זרועות הביטחון על ההישג הנאה של חשיפת חוליות ה"חמאס" ותפיסתן. אני יודע, שאלמלא המגבלות שהלבשנו על השב"כ ואלמלא הסד שהוא נמצא בו באשר לכללי החקירות, היה ההישג הזה של החשיפה בא לעולם שבועות רבים לפני כן, והיו נחסכים לנו יגון וצער מיותרים. משום-מה אנחנו לא מבינים, כי אנחנו נמצאים בתוך מלחמה וצריכים לנהוג בה על-פי כללי מלחמה, ולא להתייפייף ב"נאורות" שלא במקומה.

חשיפת ההתארגנות המבצעית של "עז אל-דין אל-קאסם" מובילה אותנו לשלושה גורמים חיצוניים: הראשון – ירדן, שמתירה את פעולות ה"חמאס" על אדמתה. שם נמצאים מאתרים לגיוס אנשי טרור, שם מאמנים את קאדר המדריכים, שם מגייסים כספים. המלך חוסיין מתיר זאת בחולשת דעתו ומתוך רצון לדחוק את הפעילות האסלאמית לעבר ישראל, אבל במוקדם הוא ימצא את עצמו ואת ממלכתו מטרות לפעילות הזאת.

השני – ארצות-הברית, שעל אדמתה מצויה מפקדה של ה"חמאס", והיא לא התעוררה לעסוק בגורמים האסלאמיים הקיצוניים עד שחובלו "מגדלי התאומים" בניו-יורק.

השלישי – ערביי ישראל, שאצלם מוצאים אנשי ה"חמאס" יותר ויותר מחסה, עידוד, תמיכה ומסתור. בדרך כלל השכילו ערביי ישראל בכל השנים למדר עצמם מהטרור הערבי, וחבל שגורמים קיצוניים של "הג'האד האסלאמי" מקלקלים את המסורת הזאת.

עם החשיפה הגדולה הזאת של חוליות ה"חמאס" אני שואל את ממשלת ישראל את שבע השאלות הבאות:

מדוע אתם מתירים העברת תרומות למוסדות של ה"חמאס", אפילו כשהם במסווה של מוסדות צדקה, רווחה וחינוך? הרי בהפסקת העברת הכספים לידי ה"חמאס" הוא ייחלש בצורה משמעותית.

מדוע אתם מתירים את כתובות הנאצה וההמרדה של ה"חמאס" על קירות הבתים בכפרי ובערי יש"ע, לרבות מזרח-ירושלים? מדוע לא תחייבו את בעלי הבתים למחוק זאת מייד ובעצמם?

מדוע אתם מתירים את הוצאתו לאור של ביטאון התנועה האסלאמית, תנועה שהינה האחות התאומה של ה"חמאס"? הרי עורך ביטאון זה הוא אחד המפקדים הבכירים של ה"חמאס" שנתפס כעת.

מדוע לא תורו על סימון הרכב של תושבי מזרח-ירושלים בצורה שונה מסימון הרכב הישראלי? הרי ברכב כזה פעלה החוליה הכי מסוכנת, שפגעה בשוטרים בתלמי-אלעזר ובכביש-ביל"ו.

היות שאני מצפה לתשובות של ראש הממשלה, אני אחכה עד שסגן השר – – –

גדעון שגיא (העבודה):

תרשה לי, חבר הכנסת זאבי, לשאול אותך שאלה.

רחבעם זאבי (מולדת):

אני ארשה לך בסוף, אם היושב-ראש ירשה לך. אבל יש רצף בשאלות.

מדוע לא תורו את התובעים הצבאיים בבתי-הדין הצבאיים לדרוש עונש מוות למחבלים שדם על ידיהם? תפסיקו להתכסות באמתלה, שאינכם רוצים ליצור קדושים לטרור הערבי, כי הרי יש להם מספיק קדושים ומספיק מתגייסים, ואיננו מספיקים לחשוף אותם בקצב ההתגייסות שלהם. האם לאלה ששברו את רגליו של נסים טולדנו, השם יקום דמו, ורצחוהו לא מגיע פסק-דין של מוות?

מדוע לא תודיעו על ביטול כוונתכם להחזרת מגורשים מתוך קבוצת ה-415? הרי אם הם ייענו להזמנתכם וישובו, הם ימלאו את שורות הפעילים והמפקדים שנעצרו זה מקרוב. ובינתיים מתברר מחקירת העצורים החדשים, כי בתוך רשימת המוחזרים יש כאלה שאחראים לפשעים ולפעולות טרור, שלא ידענו עליהם לפני שגורשו.

מדוע לא תופסק כליל עבודת הערבים מיש"ע בישראל? הרי התברר שבין המחבלים העצורים יש כאלה שעבדו אצלנו בבתי-מלון ובמסעדות.

ה"חמאס" ושאר ארגוני הטרור רעבים מאוד לאמצעי לחימה. לצערי, מקור ההתחמשות העיקרי שלהם הוא אצלנו, והגיע הזמן לעשות סדר בהפקרת כלי נשק בישראל.

ראש הממשלה הביא את הפרשה הזאת כהוכחה וכהצדקה להחלטה על גירוש ה-415 ולהחלטה על הסגר. אבל דווקא שתי ההחלטות האלה הולכות ומתמוססות בהחלטות אחרות של הממשלה: במחווה להחזרת המגורשים ובהחלטות להתיר כניסת עובדים מיש"ע לישראל. אם הגירוש והסגר הם תרופות מוצלחות כל כך לטרור הערבי, מדוע לא עשיתם זאת לפני כן, כאשר במשך חמש שנים הצענו זאת? ובכך הייתם חוסכים לנו הרבה כאב ובכי.

הטרור ה"חמאסי" לא נפסק בחשיפה הזאת. הוא רק הוכה, והוא יתעודד אם לא ננהל נגדו מלחמה עקבית, נחושה ובלתי מתפשרת. כל עוד לא תבין זאת הממשלה, יימשך הטרור ונמשיך לבכות את מתינו.

אני מצפה שראש הממשלה בתשובתו ישיב על שבע השאלות ששאלתי כאן. תודה.

גדעון שגיא (העבודה):

אני יכול לשאול?

רחבעם זאבי (מולדת):

אני מוכן להשיב.

היו"ר ד' שילנסקי:

יש לך עוד דקה וחצי, כרצונך.

גדעון שגיא (העבודה):

רציתי לשאול את חבר הכנסת זאבי, מדוע הוא מקשה בקלות כזאת קושיות לראש הממשלה ומתקשה לשבח אותו על ההישג בגילוי ובחשיפת המחבלים?

רחבעם זאבי (מולדת):

אני חושב שמה שהממשלה הזאת בראשות רבין עשתה כבר במסע הבחירות לגבי חלוקת ציונים לצה"ל, ועכשיו לשב"כ, לפי מפלגות, זוהי שערורייה שהדעת איננה סובלת אותה. כשהציגו את שחרור ירושלים במלחמת ששת הימים במסע הבחירות – – –

גדעון שגיא (העבודה):

תענה על השאלות.

רחבעם זאבי (מולדת):

אני אשיב לך. תהיה סבלני. כשהציגו את שחרור ירושלים במלחמת ששת הימים עשו ציון סלקטיבי. הראו את ראש הממשלה ואת דיין, וגזרו מהתמונה את מי שרצו לגזור; במקרה – החתום מטה. כעת גם כן, כאשר יש הצלחה לשב"כ, היא לא הצלחה של מפלגה. בשב"כ לא מקבלים חברים לפי מפלגות, בצה"ל לא מקבלים חברים לפי מפלגות, במשמר הגבול לא מקבלים חברים לפי מפלגות, המפקדים אינם נציגים של מפלגות, הם שליחים של עם ישראל. אם צריכים להגיד משהו לראש הממשלה ולממשלה שהוא עומד בראשה, הרי זה שהגיע זמן לתת לשב"כ חופש פעולה, ואמרתי את זה בשאלה הראשונה שלי. אני אומר באחריות, וראש הממשלה יודע למה אני מתכוון: לולא היה הסד הזה של מגבלות בחקירה חופשית כפי שהיה מקובל בזמנו, בזמנו של ראש הממשלה הזה, בזמנו של אלוף הפיקוד הזה, לו אפשר היה לחקור אותם – – –

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

באיזו תקופה הטילו את הסד הזה?

רחבעם זאבי (מולדת):

לא אמרתי מעולם שהליכוד צדיקים. אמרתי הרבה פעמים שהליכוד טעה ואתם טעיתם, אבל אל תתכסו בטעויות שלהם. אם תיתנו חופש פעולה לשב"כ, והמקרה הזה הוא מקרה קלסי – יכלו לגלות את החשיפה הזאת של ה-120, ואולי הם יהיו 220, שבועות רבים קודם לכן, וזה נסחב מפני שנהגו בהם בחקירות בכפפות של צמר גפן. לו היו עושים את מה שצריך לעשות היו חוסכים דם, בכי ויגון. לזה אחראים ראש הממשלה והממשלה. לכן אל תצפה ממני לברכות למי שאחראי גם לחטאים. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

רשות הדיבור לחבר הכנסת חיים דיין, ואחריו – לחבר הכנסת האשם מחאמיד.

חיים דיין (צומת):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, במסיבת עיתונאים דרמטית שכינס ראש הממשלה בהשתתפות שר המשטרה, הרמטכ"ל ומפכ"ל המשטרה, נתבשרנו על לכידת כנופיות ה"חמאס", כנופיות מסוכנות ומתוחכמות, החשודות בביצוע הפשעים והרציחות החמורות ביותר בתולדות האינתיפאדה. הם חטפו ורצחו את איש המשטרה נסים טולדנו, זיכרנו לברכה, שבעקבות רציחתו גורשו 400 אנשי ה"חמאס" ללבנון, וכן רצחו את השוטרים מרדכי ישראל ודני חזות, וכן את אבינועם פרץ, השם ייקום דמם, ודרסו למוות את שני תלמידי הישיבה יעקב ברכה ועופר כהן, וכן הכינו מכונית תופת שהיתה מיועדת לאחת הערים בגוש-דן, ועוד נס גדול – מכונית בבקעה, שהתפוצצה ולא גרמה נזק.

חברי, חברי הכנסת, ברצוני לברך את השב"כ ואת זרועות הביטחון על הישג כביר זה, ותודה מיוחדת למי שלא הגיעו למסיבת העיתונאים – חיילי צה"ל האלמונים והאמיצים.

במלחמה בטרור אין מקריות, יש רק התמדה, מסירות ודבקות במטרה. ואין ספק שהמחבלים שנתפסו היוו את חוט השדרה של מנגנון הטרור והרצח של ה"חמאס" בשטחים ובמזרח-ירושלים. חשיפתם היא פגיעה אנושה במנגנון זה, אך איננה סופו של הטרור. המלחמה בטרור לא נגמרה, ואסור להניח לה לרגע.

אנו עדים לכך שחודשים ארוכים נעו חברי החוליה הרצחנית של ה"חמאס" בתחומי "הקו הירוק" כתושבי מזרח-ירושלים; הם נסעו ברכב בעל לוחית זיהוי ישראלית. לדעתי, בעקבות חשיפתה של חוליית הטרור המסוכנת ביותר, אנו מגלים יותר ויותר את האופי, המבנה ודרכי פעולתה של מערכת הטרור.

אל לנו לזלזל. ועדת החוץ והביטחון חייבת לשנות את דרכי הפעולה והסמכויות שניתנו עד כה לזרועות הביטחון, כדי למנוע בעתיד התארגנות אלימה כל כך, למשך זמן ממושך וללא ידיעתנו.

אדוני ראש הממשלה – חבל שהוא יצא בזה הרגע – ידועה תוכניתך להחזרת מגורשים מקרב אנשי ה"חמאס" שגורשו ללבנון לאחר רצח נסים טולדנו, זיכרוננו לברכה. אני קורא לך שלא להחזיר ולו מגורש אחד. תפיסת 124 מחברי ה"חמאס" קושרת אותם באופן בלתי אמצעי למגורשים בלבנון. החזרתם, או אפילו החזרת חלק מהם, כמוה כהחזרת המנהיגות ל"חמאס"; מנהיגות שנדרסה על-ידי הגירוש ועל-ידי תפיסת המחבלים.

אדוני ראש הממשלה, בתחילת האינתיפאדה, כאשר כיהנת כשר הביטחון, לא העלית בדעתך שיגיעו ימים שבהם תעבור האינתיפאדה לשימוש בנשק חם. באמצעי התקשורת הדגשת, כי ברגע שהאינתיפאדה תעבור לשימוש בנשק חם יהיה קל יותר לטפל במחבלים. אבל לא כך הדבר, לצערי הרב.

גדעון שגיא (העבודה):

מתי אמר את זה?

חיים דיין (צומת):

במקרה אני הייתי בשירות הביטחון באותה תקופה, ושמעתי את ההצהרות שלו כשהיה שר הביטחון. אני רק חייבתי לשלב שבאמת יעברו לנשק חם ויהיו לנו יותר פתרונות. הצרה היא, שזה הפך להיות נגד החיילים, נגד כוחות הביטחון. לא יכולת להשתמש בשום אמצעי, כי החיילים נתנו את הדין ולא מי שהיה צריך לתת את הדין.

יתירה מכך, חוליות ה"חמאס" מקבלות עידוד על-ידי ממשלת ישראל, הנותנת לגיטימציה למחבלים בכך שאינה מחמירה את עונשי הרוצחים עד כדי גזר-דין מוות, ומגבילה את צעדיהם של חיילינו, שלא מקבלים גיבוי מלא לשימוש בנשק חם וצעדיהם מוגבלים.

אדוני ראש הממשלה, המחבלים המוחזקים בבתי-המעצר עולים לנו – למשלם המסים – 11,000 דולר בשנה. תעשו את החשבון איזה עונש כדאי להטיל.

רחבעם זאבי (מולדת):

כל אחד.

חיים דיין (צומת):

בוודאי, כל אחד עולה 11,000 דולר בשנה. זה נוסף על כל התנאים של שלושה כוכבים – הם מקבלים טלוויזיה ורדיו וחוגים. יש כאלה שמספיקים גם לגמור את התואר הראשון והתואר השני. הם נכנסים כאסירים ויוצאים כדוקטורים. כדאי שפעם אחת תבקרו, כדי ללמוד ולראות אם הדברים שאני אומר אכן נכונים.

גדעון שגיא (העבודה):

מה אתה מציע?

חיים דיין (צומת):

כצעד ראשון, אני קורא להגביל את תנועתם של תושבי מזרח-ירושלים עם כלי רכבם לאזורים מסוימים, על-ידי מתן אישור דומה למתן היתר כניסה לתחומי "הקו הירוק" על-ידי המינהל האזרחי.

אלי גולדשמידט (העבודה):

אתה מציע לחלק את ירושלים מחדש.

יורם לס (העבודה):

איך יעשו את זה?

חיים דיין (צומת):

חבר הכנסת לס, לא דיברתי על שטח טריטוריאלי. אני דיברתי על אנשי מזרח-ירושלים, שיסמנו את כלי רכבם, שיהיה סימן איפה הוא גר והיכן הוא נמצא, למרות כל הזיופים. אנחנו עדים לכך – –

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

חיים דיין (צומת):

– – שמשמשים בלוחיות זיהוי ישראליות לצורך רצח, לצורך טרור.

יורם לס (העבודה):

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת לס, מיצית את קריאות הביניים.

יורם לס (העבודה):

גם של יהודים?

חיים דיין (צומת):

לסמן ליהודים ולערבים כאחד, אם זה מה שאתה רוצה לשמוע. אם ליהודים יהיה מספר צהוב, ייתנו לערבים מספר ירוק.

היו"ר ד' שילנסקי:

מיציתם את קריאות הביניים.

טלב אלסאנע (מד"ע):

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, אחריו ידבר – – –

חיים דיין (צומת):

את ירושלים לא מפרידים. את ירושלים לא מפרידים על-ידי לוחיות של כלי רכב. ירושלים מאוחדת. תכניס לך לראש שאת ירושלים לא מפרידים.

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, נא לאפשר לחבר הכנסת דיין להמשיך.

חיים דיין (צומת):

בביקורי אתמול בגוש-קטיף התבשרתי, כי מאות מכוניות גנובות מוצאות להשמדה עקב זיוף מספרי השלדה, ובכך מושמדות הראיות לביצוע העבירה.

חבר הכנסת טלב אלסאנע, אני מוכן ללכת אתך לאותו מקום, ותגיד לי אתה איך מגיעות לשם אלפי מכוניות ומה המטרות שלהם. המטרות שלהם הן למלא את המכוניות בחומרי נפץ.

אדוני היושב-ראש, המליאה חייבת לתת דעתה על התופעה החמורה של התגברות מעשי הרצח של ה"חמאס" ולקבוע אמות מידה חמורות ביותר שלפיהן תפעל הממשלה.

אני קורא לראש הממשלה להמשיך באותו קו מתווה ולא להחזיר את המגורשים. אני קורא לראש הממשלה לאטום את דירותיהם של כל מי שהיו מעורבים בטרור, וכן למצות את הדין ולהטיל גזר-דין מוות על מחבלים. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. יש לי הערה. אני רואה שחברי כנסת כבר נרשמו להוריד מסדר-היום הצעות של חברי כנסת שטרם דיברו. איך הם יכולים לבקש להסיר הצעה של חבר כנסת שעוד לא דיבר, הרי לא יודעים מה יגיד. לכן אני מודיע, אני מבטל את הרישום להצעה אחרת של חברי כנסת שביקשו זאת לפני שהמציע דיבר. סדר חייב להיות.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אתה לא מעלה על הדעת שאנחנו יודעים מה הם יגידו?

היו"ר ד' שילנסקי:

לא. אולי אותו חבר כנסת ישכנע אותך בדבריו? אתה כבר יכול לנאום במקום חבר כנסת שתורו הגיע לדבר... אבל פורמלית לפחות, אנחנו צריכים לשחק את המשחק הפרלמנטרי בצורה יפה ונאותה.

בבקשה, חבר הכנסת האשם מחאמיד, הבמה לרשותך.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני לא ציפיתי שהנושא הזה יועלה היום, ולכן לא הכנתי נאום. הכנתי הרהורי לב. הופתעתי שהנושא עלה היום לדיון, לכן רשמתי לי הערות מספר.

ראשית, אנחנו, ואני אישית גינתי בזמני את מעשי הרצח, ולא אמנה אותם, את כל מעשי הרצח אשר היו. אנחנו גיננו הרג ושפיכות דמים באשר הם. אנחנו ראינו תמיד בשפיכות הדמים מעשים אשר לא יביאו לשלום, לא יביאו לשלווה, ודאי לא יביאו לשקט באזור. אומנם גורשו 415 לדרום-לבנון, אבל כולם יודעים שהגירוש לא יביא שלום, לא הביא שקט, אך בעקבות הגירוש ובעקבות הסגר, בעקבות הירי בטילים, בעקבות כל מיני דברים, ובעקבות חוסר ההצלחה או אפילו העמידה במקום, העצירה במקום של שיחות השלום – אין להניח שיישאר ואקום. חוסר התקדמות בשיחות השלום לא משאיר ואקום.

לכן קורה מה שקורה בשטחים הכבושים, כאשר אנשים מגיעים למצב של ייאוש, של תסכול, גם של חוסר מעש, כאשר רוב האוכלוסייה נמצא במצב של אבטלה, משפחות במצב של רעב.

רחבעם זאבי (מולדת):

אתה יודע שרוב העצורים החדשים הם ממשפחות עשירות? לא העם. משפחות עשירות.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אדוני היושב-ראש, אני חייב לענות? לענות או להמשיך?

היו"ר ד' שילנסקי:

איך שאתה רוצה. זו קריאת ביניים לגיטימית.

האשם מחאמיד (חד"ש):

אני אמשיך.

רחבעם זאבי (מולדת):

כי אין לך תשובה.

האשם מחאמיד (חד"ש):

שמעתי את אחד מחברי הכנסת אומר, שדרוש קו ברור ונחישות ביצוע. חבר הכנסת לנדאו אמר את הדברים האלה. אני מסכים למלים האלה, אבל הפירוש למלים הוא לגמרי אחר. דרוש קו ברור ונחישות ביצוע ריאלי, אשר יענה על הזכויות של העם הפלשטיני.

כפי שאמרתי, הייאוש, התסכול והבעיות הכלכליות הנובעות מהסגר, כאשר אלפי משפחות רעבות, מדוכאות, מאות אלפי פלשתינים במצב קשה, טילים, סגר, תשעה סיבובי שיחות בלי כל התקדמות בזירה הישראלית-פלשטינית – שטחים במצב שהמשלחת הישראלית קוראת להם "שטחים במריבה", או "במצב של סכסוך", לא שטחים כבושים – איך אפשר להתקדם במצב הזה?

המעצרים האחרונים, אדוני היושב-ראש, אינם ערובה להפסקת האלימות ושפיכות הדמים.

המנחלים משתוללים בשטחים. שמעתי היום בחדשות, שבכפר עווא עלו על בתים עם דגלים, ניסו להתנכל לתושבים – אני אומר שניסו, אני לא יודע מה עשו אחר כך. בחברון ובמקומות אחרים ההתנכלויות האלה חייבות להיעצר. אסור לתת להם לשפוך נפט למדורה שבלאו הכי בוערת וקיימת. מטה המאבק באוטונומיה של אליקים העצני מפזר חוברות שבהן הוא קורא לירות בפלשתינים אפילו שאין צורך בכך, שהם לא מהווים סכנה.

רחבעם זאבי (מולדת):

מה זה קשור ב"חמאס"?

האשם מחאמיד (חד"ש):

זה קשור בהסלמת האיבה באזור, לשנאה באזור שחייבת להיעצר.

רחבעם זאבי (מולדת):

מה זה קשור ל"חמאס"? – – –

האשם מחאמיד (חד"ש):

כל כך קל היום לדבר על חרבות וכל כך קשה לחלק מהבית או למספר אנשים מצומצם לדבר על השלום בבית הזה. אני לא בא לצחצח חרבות. יש ליזום משהו, אדוני היושב-ראש, בעניין זכויות האדם בשטחים ובעניין הפוליטי.

הצטערתי לשמוע היום גם קשירת העיר שלי, אום-אל-פחם. יש פה ניסיון להסית כנגד חלק מהאוכלוסייה של מדינת ישראל. אם יימצא מישהו, יש בתי-משפט. למה להפיץ שאום-אל-פחם קשורה לנושא הזה, ואז להכליל את כל ה-30,000, ובסוף את כל 700,000 האזרחים הערבים במדינה בנושאים השונים שקורים?

חיים דיין (צומת):

שכחת מאיפה יצאו הרוצחים שרצחו את שלושת החיילים בגלעד?

האשם מחאמיד (חד"ש):

אדוני היושב-ראש, אי-נקיטת מסרים ברורים והתקדמות נועזת רק מחזקת ייאוש. ומי קוטף את הפירות של כל המצב הזה? רק אותו מעגל-לולאה של דם, של פלשתינים ושל ישראלים כאחד, שבעיני הם שווים, דמם שווה.

לכן, יש לשים קץ למעגל זה ולעשות משהו בקשר לזכויות האדם, בעניין קידום תהליך השלום ובעניין זכויות העם הפלשתיני. אני מאמין שבסופו של דבר פתרון יבוא, ובסוף נגיע לזה על-ידי שיחות ישירות עם אש"ף. אולי חלק לא אוהבים את זה, אבל זה מה שיקרה בסוף.

הצלחה וכישלון, אדוני היושב-ראש, נמדדים בתוצאה הסופית הנחשפת – שלום בין שני העמים, בין ישראל לעם הפלשתיני. הרג ורצח וצחצוח חרבות לא יביא שלום לבני העמים. אנחנו כולנו, בני שני העמים, כן רוצים שלום.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. רשות הדיבור לחבר הכנסת רפי אלול, ואחריו – לחברת הכנסת נעמי חזן.

רפאל אלול (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, בראש ובראשונה אני רוצה לברך בכל לב את ראש הממשלה ושר הביטחון, את כוחות הביטחון – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

את שר הדתות גם.

רפאל אלול (העבודה):

אתה יודע מה, חבר הכנסת רחבעם זאבי ידידי היקר? אני אולי חבר כנסת מאוד צעיר בבניין הזה, אבל קיוויתי שדווקא היום, כולנו ללא יוצא מן הכלל, ומכל המפלגות, נתאחד סביב ההצלחה של צה"ל וסביב היוזמה של ראש הממשלה – – –

רחבעם זאבי (מולדת):

תפסיקו לעשות רווחים פוליטיים מהישגים של זרועות הביטחון.

רפאל אלול (העבודה):

זה לא פוליטי. קיוויתי שהיום תהיה כאן חגיגה.

רחבעם זאבי (מולדת):

תפסיקו לעשות רווחים פוליטיים מעבודה של כוחות הביטחון. זה לא מגיע לשום ממשלה ולשום מפלגה.

רפאל אלול (העבודה):

קיוויתי – – –

אלי גולדשמידט (העבודה):

כשיש כישלון זה מגיע?

רחבעם זאבי (מולדת):

תפסיקו להפיק רווחים פוליטיים – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, היו קריאות ביניים. הוא אפילו לא התחיל לדבר. אני מבקש מכולם עכשיו להירגע. חבר הכנסת זאבי, אתם החלפתם דעות, מספיק. תנו לחבר הכנסת רפי אלול לדבר.

רפאל אלול (העבודה):

במוצאי שבת התמלאתי גאווה. חשבתי שנבוא לכאן כולם, וזו תהיה חגיגה להלל את הממשלה על ההצלחה הזו, את אנשי השב"כ, אנשי הביטחון. מה מצאתי? במקום שכולנו נתאחד, כולנו כועסים כאן על זה, מחפשים אולי אפשר להרוויח רווח פוליטי מנאום של שלוש דקות. חבל שחבר הכנסת עוזי לנדאו לא נמצא כאן. זו חוצפה ורשעות לב להגיד כאן מה שהוא אמר בשעה יפה כזו של עם ישראל.

יותר מזה, עומדות אותן משפחות שכולות. רבותי, החוליה הזאת היתה אחת החוליות החזקות ביותר, הרשעות ביותר ב-25 השנים האחרונות. אחת החוליות שעם ישראל לא ידע, שהעזה ללכת ולהרוג בנשק חם חיילי צה"ל ושוטרים. והחוליה הזאת נתפסת, ובמקום לבוא לכאן להלל ולהודות לעושים במלאכה, אנחנו מוצאים את עצמנו מתנגחים על שטויות, על רשעות לב, ועושים חשבונות מחשבונות שונים של העבר.

אני זוכר את עוזי לנדאו, שספר כאן אותם הרוגים ואמר: אחריות מיניסטריאלית. אותו עוזי לנדאו, שיהיה אמיץ מספיק לבוא לכאן ולהגיד: תודה גם על ההצלחות, ולבקש אחריות מיניסטריאלית להצלחות.

אם הוא לא עשה זאת, אני, בשם הבית הזה, או כחבר מהבית הזה, רוצה להודות לראש הממשלה ושר הביטחון, ולקוות שאולי מהפעם נלמד שגם בפוליטיקה יש ערך ויש תודה לעושים במלאכה. רק כך נוכל לחזק את השלטון שלנו, ולא במלחמות של איש ברעהו.

שמעתי את החברים. אומנם הכנתי נאום, אבל שמעתי את דבריו של חברי, חבר הכנסת חיים דיין, שדיבר על לוחיות ועל צבעים אחרים לערב"י מזרח-ירושלים. אני כבר לא מבין. ממה נפשך. אנחנו צועקים שנים, שירושלים המאוחדת היא בירת ישראל. אתה במלים שלך מבקש הפרדה.

חיים דיין (צומת):

אף אחד לא דיבר על שטח טריטוריאלי. דיברתי על לוחיות זיהוי. זו לא הפרדה טריטוריאלי. זה יעזור לכוחות הביטחון באופן שיהיה להם קל יותר לזהות את האנשים מהסוג הזה, שיש להם, עם כל הכבוד – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת דיין, הוא הבין מה שאמרת. תרשה לו להתייחס.

חיים דיין (צומת):

הוא רק משחק. אם אתה מנווט באמת דיון ואתה בא ואומר שהאופוזיציה תוקפת על מה שיש – אזי באמת תנגן על אותם כיוונים שהתייחסתי אליהם.

רפאל אלול (העבודה):

אני מצטט את מה שאמרת. אני מציע הצעה לכולנו, עם כל הקושי שבדבר, ואני יודע שקשה מאוד. אני מודה שבאותם רגעים שבהם שמעתי על החוליה הזאת עבר במוחי הרעיון, שאולי צריך להרוג את המחבלים האלה. אבל אני תיכף מתעשת, ואני בא ואומר: ההיפך, לא צריך להסכים – ויש פה ויכוח, ואני קורא עיתונות – למשפט מוות, כי מה שיגרום מוות לאותם אנשים – ירכז גם את הכוחות המתונים שרוצים בשלום ויהפוך את המחבלים האלה לגיבורים ולקדושים. זה בוודאי לא יביא את השלום.

אנחנו נמצאים במלחמה, ואני מציע לכולנו הצעה, עם כל הקושי שבדבר. אני חושב שאם אנחנו רוצים לשמור על ירושלים מאוחדת – וחשוב שירושלים תישאר מאוחדת – אין לחשוב על אותם רעיונות של

הפרדה, או רעיונות של לוחיות, אלא צריכה להיות יותר בקרה, צריכות להיות יותר בדיקות. אבל ירושלים היא בירת ישראל המאוחדת והנצחית. אני אומר שרק כך נשמר זאת. אולי יש לבדוק את האנשים שמסתובבים שם.

ברשותכם, אני גם חושב שהסגר הוכיח את עצמו.

רחבעם זאבי (מולדת):

אז למה לא נקטו אותו קודם? אם הוא טוב כל כך, אם הוא הצליח כל כך וחסך דם, למה לא חשבו עליו שנה קודם, שנתיים קודם?

רפאל אלול (העבודה):

ניסינו בדרכי שלום – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת זאבי, קריאות ביניים הן לגיטימיות.

עמנואל זיסמן (העבודה):

בשביל זה הפילו את הממשלה.

קריאות:

— — —

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת זאבי, קריאות הביניים הן לגיטימיות, אבל כל כך ארוכות? תקצר אותן.

רחבעם זאבי (מולדת):

זה נושא שקוראים בו קריאות ביניים.

עמנואל זיסמן (העבודה):

תמכת בליכוד, בממשלתו; תמכת בממשלת הליכוד.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת זיסמן.

רחבעם זאבי (מולדת):

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת זיסמן. חברי הכנסת. אני מבין שקוראים קריאות ביניים לנואם, אבל קריאות ביניים למי שקורא קריאות ביניים? זה כבר לא מקובל. בבקשה, הבמה לרשותך.

רפאל אלול (העבודה):

אני אומר, ברשותך, שאולי הסגר הצליח, ואני, כיושב-ראש הלובי החברתי – וחבר הכנסת זאבי, גם אתה חבר בלובי הזה – יודע את הקשיים הכלכליים של אותם אנשים שגרים בעזה. גם הם בני אדם. לא צריכה להיעלם מעינינו דאגת הפרנסה לאותם אנשים.

יותר מזה. אנחנו נמצאים במשא-ומתן לשלום.

רחבעם זאבי (מולדת):

מה הקשר?

רפאל אלול (העבודה):

תיכף תשמע.

היו"ר ד' שילנסקי:

תפסיקו את הדו-שיח.

רפאל אלול (העבודה):

אני לא רוצה שיתגברו פעולות איבה ומעשי רצח. לכן אני בעד עזרה וסיוע לאותם אנשים, אצלם או אצלנו – – –

דוד מנע (הליכוד):

מקבלים 10 מיליארד ערבויות, אז אפשר.

רפאל אלול (העבודה):

לכן אני מציע לכולנו, עם כל הקושי שבדבר, לא לחשוב מחשבות על עוד סגר, גם במזרח-ירושלים. שמעתי גם רעיונות כאלה במסדרונות. אומנם לא אמר זאת החבר דיין.

אני רק רוצה לומר, ברשותכם, דבר נוסף באותה הזדמנות, ואני פונה אל ראש הממשלה ושר הביטחון. אולי זו ההזדמנות לתת הרגשה ותחושת שוויון – והממשלה הזאת התחילה בכך – לאותם ערבים ישראלים הגרים במדינת ישראל, ולשפר להם את התנאים. אותם אנשים הגרים בארץ יכולים להוות אותו גשר לאותו שלום שנחוץ לנו כל כך. בזמן האחרון הוסיפה הממשלה כמה חוקים המשפרים את מצבם של ערביי ישראל. אולי הם יהיו המפתח, הגשר לשלום בתוך הארץ ובקרבת השכנים שלנו.

ברשותכם, אני רוצה לפנות מכאן פעם נוספת אל אותם חברים, שאולי כולנו נתאחד בתודות ובברכה לאנשי צה"ל, לכוחות הביטחון, ולהגיד מכאן: כל הכבוד לראש הממשלה ושר הביטחון. אולי הגיע הזמן, שהפעם נתאחד כולנו סביב התודה הזאת. תודה לכולם.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. רשות הדיבור לחברת הכנסת נעמי חזן, ואחריה – לאחרון המשתתפים בדיון בסעיף זה, חבר הכנסת שמואל הלפרט.

נעמי חזן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אדוני ראש הממשלה ושר הביטחון, חברי הכנסת, אני רוצה להצטרף למברכים את הממשלה ואת כוחות הביטחון על לכידת חוליית המחבלים של ה"חמאס". ההצלחה הזאת היא הצלחה כפולה, כי ל"חמאס" יש שתי מטרות מרכזיות: מטרה ראשונה, ארוכת טווח – רצח יהודים וחסול מדינת ישראל; מטרה שנייה, קצרת טווח – חבלה ישירה בתהליך השלום וערעור ההתקדמות במשא-ומתן המדיני.

עצם העובדה שהצליחו ללכוד את חברי החוליה משרתת מטרה כפולה בו-זמנית: היא תורמת לביטחון מדינת ישראל והיא תורמת תרומה אמיתית לקידום תהליך השלום. מבחינה זאת, אדוני ראש הממשלה ושר הביטחון, הסגר משחק תפקיד חשוב, כי הסגר למעשה עשה בינתיים שני דברים חיוביים: דבר ראשון – הסגר ממלא תפקיד ביטחוני ממדרגה ראשונה; ודבר שני – הסגר, על-ידי הקמה דה-פקטו מחדש של "הקו הירוק", מראה את התרומה המדינית של פשרה טריטוריאלית וסיום הכיבוש. לכן, להבדיל מהגירוש, הסגר אפשר מעצרים, תרומה לביטחון ותרומה מדינית.

חבל מאוד שהימין משתמש בשעה יפה זו כדי לנגח את הממשלה. אנחנו שומעים, יותר מדי, דרישות מופרכות מיסודן – עונש מוות למחבלים. והרי השב"כ קבע, ובצדק, שעונש מוות יהפוך רוצחים לקדושים מעונים, שהוא יגביר את הטרור ולא יפחית את הטרור. הוא גם יחתור תחת אושיות הדמוקרטיה במדינת ישראל. ולכן, עונש מוות למחבלים איננו מגיע למקורות הטרור.

חיים דיין (צומת):

נעמי חזן (מרצ):

חבר הכנסת דיין, אתה דיברת, תורי עכשיו. תקשיב לדברים שלא בהכרח נעימים לאוזניך.

יש הרגשה, שהימין מתחיל לחשוש באמת, שמדיניות הממשלה עובדת, שמדיניות הממשלה מביאה

--

שאול יהלום (מפד"ל):

או נכשלת.

נעמי חזן (מרצ):

— — גם לביטחון וגם לשלום. ומכאן הפחד הגדול שלכם.

שאלו יהלום (מפד"ל):

נדמה לי שאמרת קודם לכן שמחדשים את "הקו הירוק".

נעמי חזן (מרצ):

נכון. וזו התרומה הגדולה לביטחון ולשלום, היום ובעתיד.

שאלו יהלום (מפד"ל):

חזרה ל"קו הירוק" היא ערובה למדינה פלשתינית.

היו"ר ד' שילנסקי:

יש ביניכם חילוקי דעות באותה נקודה.

שאלו יהלום (מפד"ל):

חברת הכנסת חזן תומכת במדינה פלשתינית.

נעמי חזן (מרצ):

אני לא מסתירה את זה, חבר הכנסת יהלום. אני חושבת שזו ערובה לביטחון מדינת ישראל.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת יהלום, היא ענתה לך על קריאת הביניים, שהיא לא מסכימה עם מה שאמרת בשמה שזו השקפתה. נא להמשיך.

נעמי חזן (מרצ):

החשיפה של חוליית הטרור – – –

שאלו יהלום (מפד"ל):

– – –

נעמי חזן (מרצ):

חבר הכנסת יהלום, אם תקשיב עוד שתי דקות, אני גם אעזור לך.

לכן הצעד הזה הוא צעד חשוב גם במיגור הטרור וגם בקידום השלום. אבל אם רוצים לבסס את הצעד הזה, לפי דעתי יש ארבעה צעדים מרכזיים שצריך להמשיך אתם: הצעד הראשון – כדי לחסל באמת את הטרור, צריך לאזן מחדש את יחסי הכוחות בקרב האוכלוסייה הפלשתינית. זו היתה טעות היסטורית, לפני שנים, לאפשר פעילות חופשית של קבוצות דתיות, ובראשן ה"חמאס", כדי להחליש את הכוחות הלאומיים בשטחים הכבושים. אדוני ראש הממשלה, ההחלשה של המוסדות ושל קבוצות שוחרי השלום בשטחים לא מסייעת. צריך לאפשר למוסדות שלהם להתפתח, ודאי וודאי לחזק גם את ההידברות עם אש"ף.

הנקודה השנייה – צריך להמשיך במגמה הנכונה של הניתקות מדינית בין ישראל לבין השטחים. זה מכניס נורמה חדשה, בריאה, הרגל חדש, סימן טוב לחזון אמיתי של שלום.

נקודה שלישית – אסור תחת הסגר, או במסווה של הסגר, לגרום להחרפה במצב זכויות האדם ובמצב הכלכלי בשטחים, מפני שזו הבאר שממנה שואב "חמאס". לכן, אם באמת אנחנו רוצים למגר את הטרור ולא להביא לכך שההישגים במיגור הטרור ירדו לטמיון, חשוב להתחשב בצורה הרבה יותר רצינית ושיטתית במצב האנושי והכלכלי של האוכלוסייה בשטחים.

ונקודה רביעית – כפי שאתה, אדוני ראש הממשלה – – –

שאלו יהלום (מפד"ל):

– – –

נעמי חזן (מרצ):

עכשיו אני מדברת אל ראש הממשלה ושר הביטחון.

אדוני ראש הממשלה ושר הביטחון, אני רוצה לברך אותך על ההישגים בסיבוב התשיעי של שיחות השלום, ואני מברכת גם על הפתיחה מחדש של שיחות השלום בסיבוב העשירי, משום שכולנו יודעים, שהביטחון האמיתי יבוא רק דרך ערוץ השלום. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה לחברת הכנסת נעמי חזן. אחרון המשתתפים בדיון בנושא זה – חבר הכנסת שמואל הלפרט.

שמואל הלפרט (יהדות התורה):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בתחילת דברי ברצוני לברך את ראש הממשלה ושר הביטחון, את כוחות הביטחון לזרועותיהם, שבעזרת השם, הצליחו לחשוף וללכוד 124 חברי חוליות רצח וחבלה של ארגון ה"חמאס", לרבות חוליות מסוכנות ביותר, שביצעו מעשי רצח אכזריים.

השב"כ הצליח, בחסדי שמים, למנוע בעוד מועד כמה פעולות ראוות גדולות במרכז ירושלים וליד משרד הביטחון בתל-אביב, וכן פגיעות נוספות באזרחים ובאנשי כוחות הביטחון.

חייבים אנו להכיר בנס שהקדוש-ברוך-הוא עשה עמנו, כאשר על-ידי חשיפת חוליות רצח וחבלה אלו נמנעו פיגועים חמורים ביותר, שהיו עלולים לעלות, חס ושלום, בחיי יהודים רבים. עלינו להודות להשם על הנסים והנפלאות שהוא עושה עמנו יום ויום ושעה שעה, לצד דברי השבח המיוחדים לכל אחד ואחד מאנשי כוחות הביטחון, שהיו שליחים להציל נפשות רבות מישראל.

חברי הכנסת, הכוונות הרצחניות והנפשעות של אנשי ה"חמאס" ידועות היטב, הן מהפיגועים הרבים שביצעו בעבר והן מהתוכניות שלהם לבצע בעתיד פיגועים נגד יעדים יהודיים בארץ ובעולם.

לכן מוזר שמדי פעם עולים קולות של אהדה, במיוחד כלפי המגורשים, על הצורך לרחם עליהם ולשקול היבטים הומניים בעניינם. יש לדחות לחלוטין את הקולות הללו. יותר מכך, חייבים להבהיר, כי ההצהרות הללו רק עודדו את מחבלי ה"חמאס" להמשיך את פעולות הרצח האכזריות שעשו.

יש לחזור ולומר לאותם "רחמנים", כי בשעה שהם קראו להחזיר את המגורשים למשפחותיהם, ביצעו בניהם וחבריהם מעשי רצח מהאכזריים והחמורים ביותר נגד יהודים.

כאשר הושמעו בישראל הצהרות אהדה לאנשי ה"חמאס", נחטף ונרצח באכזריות רב-סמל נסים טולדנו, השם ייקום דמו, השוטרים דני חזות ומרדכי ישראל, השם ייקום דמם, נרצחו כאשר ישבו בתוך הניידת שלהם, וכמה ימים קודם לכן נדרסו באכזריות איומה יעקב ברכה ועופר כהן, השם ייקום דמם.

שורת הפיגועים הרצחניים עוד ארוכה. וכל זה מעלה את הדרישה מראש הממשלה ושר הביטחון לשקול מחדש, האם החזרתם של מגורשי ה"חמאס" לא תסכן בצורה חמורה את ביטחון תושבי המדינה. גם אם הבטיח ראש הממשלה להחזיר אותם, לנוכח הגילויים יש לשקול את העניין מחדש. ידוע שאחד המגורשים עמד בראש ההנהגה של ה"חמאס" בשטחים, ורבים אחרים מתוכם נטלו חלק פעיל בפיגועים ובמעשים חמורים. האם ניתן להעלות על הדעת להחזיר אותם ולסכן מחדש את ביטחון הפנים, שהתחזק מאז הוחל הסגר בשטחים?

חברי הכנסת, בצד ההישג הגדול של לכידת 124 מחבלי ה"חמאס" אסור לשקוט על השמרים. יש לגלות גם בעתיד משנה זהירות. אין ספק שארגון ה"חמאס" לא יוותר על שאיפות הרצח והחבלה ויעשה הכול כדי להמשיך בכך, למרות המעצרים האחרונים.

אדוני ראש הממשלה, נוכח הגילוי כי חוליית הרצח האכזרית ביותר באה ממזרח-ירושלים, תוך ניצול תעודות הזהות הרגילות ולוחיות הרישוי הצהובות, צריך לשקול כיצד להתגבר על מכשול זה.

גם הציבור חייב לנקוט את אמצעי הזהירות הדרושים, לשים לב ולפקח עין בכל אוטובוס, בכל תחנה ובכל מקום ששם הם עלולים לפעול. צריך לחזק את המשמר האזרחי וכל פעילות ציבורית אחרת להגברת ביטחון הפנים.

עם זאת, עלינו להתפלל לבורא עולם, שבחסדו הגדול יפיל את אויבינו הקמים עלינו להורגנו, ונוכל לשקוט בארצנו איש תחת גפנו ותחת תאנתו. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אדוני ראש הממשלה, בבקשה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, דומני שאנשי מערכת הביטחון על כל זרועותיה, צה"ל, המשטרה, ובמקרה דנן – בראשם אנשי השב"כ, היו ראויים אחרי הצלחתם למעמד אחר מצד כנסת ישראל. קיוויתי שזה יום דיון שבו תובלט האחדות, העמידה מאחורי זרועות הביטחון, ולא ויכוחי סרק מגוחכים, כפי שמספר קטן מקרב חברי הכנסת נקט מעל דוכן זה.

לא זכור לי, שכשהיתה מצוקה ביטחונית נערכו הפגנות אלא אצל האחראי המיניסטריאלי, ובצדק. כי במשטר דמוקרטי, לזרועות הביטחון, למדיניות הפעלתם, לתוצאות פעולתם – נושא באחריות הדרג המדיני הנבחר. זהו כלל ברזל במשטר דמוקרטי.

ולא אומר את כל אשר יש לי לומר היום כאן, כי ההצלחה היתה הצלחה גדולה – היתה מכה קשה לארגון ה"חמאס" הרצחני, המנסה לרצוח ישראלים ופלשתינים ולרצוח את הסיכוי לשלום. זה לא חיסול ה"חמאס", זה לא סיום הטרור או המלחמה בו, אבל קיוויתי שאכן הכנסת תתייצב מאחורי אלה

הפועלים יומם ולילה לביטחון המדינה, לביטחון אזרחיה, לאפשר לממשלה בישראל לנהל מדיניות על-פי שיקוליה.

דרכה של הממשלה הזאת היא דרך של התקדמות מקבילה בשני כיוונים: בכיוון קידום עשיית השלום, במשא-ומתן עם משלחת הפלשתינים מהשטחים, עם נציגי ירדן, סוריה ולבנון, כי אנחנו מאמינים שהפתרון לסכסוך הוא סביב שולחן המשא-ומתן – אבל בו בזמן לתת ביטחון לאזרחי ישראל, לשאוף להגיע לביטחון גם לתושבים בשטחים, ישראלים ולא ישראלים, ובעיקר להתמודד עם המתנגדים, עם הפועלים לרצח לשם רצח ומתנגדים להמשך שיחות השלום.

אני מאמין שהממשלה תמשיך ותצליח בדרך שבה היא הלכה, שבה היא הולכת, לחזק את הגורמים הרוצים בשלום, להמשיך ולהידבר אתם ולהגיע להתקדמות משמעותית, להסכמי שלום עם מדינות ערב ולהסכם עם הפלשתינים על כינון הסדר הביניים כשלב ראשון לא נפרד, לא סופי, לקראת פתרון הקבע בין הפלשתינים בשטחים לבינינו.

אני שמעתי דברים שאינם ראויים כלל להתייחסות מפי נציג האופוזיציה הראשית. אני מבין למצוקתם של אנשי האופוזיציה. מאז הסגר יש תחושת ביטחון אחרת לאזרחי מדינת ישראל בתוככי ישראל הריבונית הכוללת את ירושלים המאוחדת. כנראה צר לו, לנציג האופוזיציה העיקרית, על כך. צר לו, אין לו במה לנגח את הממשלה. צר לו, כפי שאמרה חברת הכנסת נעמי חזן, שכנראה הממשלה מתקדמת בחיזוק השלום ובקידום הביטחון.

לכן אני אסתפק בהערות אלה, כי תחושתי היא שאנשי הביטחון, במדים וללא מדים, מפקדיהם וחייליהם, היו ראויים למעמד מכובד יותר בכנסת הזאת.

אני מציע, לפיכך, להעביר לוועדת החוץ והביטחון את ההצעות לסדר-היום של חברי הכנסת חנן פורת, חיים דיין, האשם מחאמיד, רפאל אלול, נעמי חזן ושמואל הלפרט; ולהוריד מסדר-היום את ההצעות לסדר-היום של חברי הכנסת עוזי לנדאו ורחבעם זאבי.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. הצעה אחרת לחבר הכנסת יוסף בא-גד; איננו נוכח. הצעה אחרת לחבר הכנסת שלמה בוחבוט, בבקשה.

שלמה בוחבוט (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני רוצה לברך את ראש הממשלה, את כל הממשלה ואת כל זרועות הביטחון. מתברר שהממשלה הזאת מתחילה להוכיח את עצמה בנושא הכלכלי, בנושא הביטחוני, ואכן בספסלי הימין מתחילים להיות מודאגים.

נכון, ראש הממשלה אמר, שכולם היו צריכים היום להתייצב פה-אחד לחזק את מערכת הביטחון. אנחנו, חברי הכנסת, מחזקים את ידי מערכת הביטחון להמשיך ולהיאבק ולהכות במרצחים, להכות באלה – אותם ארגונים שמתנגדים לשלום, להמשיך בתהליך לשלום על מנת להביא את השלום לבני האזור.

יש חשיבות רבה לנושא הביטחוני, לנושא השלום, על מנת להמשיך ולחזק כלכלית את מדינת ישראל, את כל האזור.

אני שוב רוצה לברך. צר לי על כך, שעל מנת לדבר הייתי חייב לבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת חנן פורת.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת חיים אורון, אתה מבקש להעביר את הצעתו של חבר הכנסת – – –

חיים אורון (מרצ):

אני מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת זאבי.

היו"ר ד' שילנסקי:

ראש הממשלה כבר ביקש זאת, לכן אתה לא יכול. חבר הכנסת זיסמן, בבקשה.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אדוני ראש הממשלה, חברי הכנסת, אני רוצה להציע להסיר גם את הצעתו של חבר הכנסת חיים דיין. ראש הממשלה אולי לא שמע מה אמר חבר הכנסת דיין. אין ספק שההצלחה הגדולה של הממשלה וכוחות הביטחון כוללת גם תפיסת חוליה שמורכבת מתושבים קבועים של ירושלים, בירת ישראל המאוחדת. ואין ספק שצריך להסיק מסקנות מכך, שזה תקופה ארוכה מאוד תושבים ערבים, תושבים קבועים של בירת ישראל, הפכו לחוליה טרוריסטית רוצחת. ויש מסקנות מכך. אני מקווה שהממשלה וראש הממשלה ושר הביטחון יסיקו את המסקנות גם מכך.

אבל מה שאמר חבר הכנסת דיין, ההצעות שהוא הביא לכאן, הן הצעות שאי-אפשר לקבל אותן, הן הצעות אבסורדיות, והן פוגעות בשלמותה ובאחדותה של ירושלים. לכן אין מקום להצעות כאלה, ואני רוצה שנסיר גם את הצעתו של חבר הכנסת חיים דיין.

היו"ר ד' שילנסקי:

לחבר הכנסת מנע הצעה אחרת להצעתו של חבר הכנסת לנדאו. בבקשה.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני ראש הממשלה, ביקשתי את רשות הדיבור כדי להציע להעביר את הצעתו של חבר הכנסת לנדאו לוועדה, ולומר דבר אחד בהתייחסות לדברים שלך. אני רוצה לומר, שהכנסת כולה, אופוזיציה וקואליציה כאחת, מתלכדות מאחורי מערכת הביטחון בהישגיה האחרונים. וכולנו מאוחדים סביב זה. מעבר לוויכוחים פוליטיים, אין זה נכון לומר שלאופוזיציה מכאיבות הצלחות מסוג זה.

חיים אורון (מרצ):

דוד מנע (הליכוד):

אדרבה, ימשיכו כוחות הביטחון בהצלחתם זו ויתפסו עוד ועוד רוצחים. וכולנו יחד, גם קואליציה וגם אופוזיציה, מאוחדים מאחורי מערכת הביטחון בהצלחות מסוג זה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אילו אתה היית מציע את ההצעה הזאת לסדר-היום, לא הייתי מציע להוריד אותה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. הצעה אחרת לחבר הכנסת יורם לס.

יורם לס (העבודה):

אדוני היושב-ראש, ביקשתי את רשות הדיבור כדי למחות על דבריו המחפירים של חבר הכנסת לנדאו; הוא איננו נמצא כאן עכשיו.

היו"ר ד' שילנסקי:

תסלח לי, חבר הכנסת לס – – –

יורם לס (העבודה):

פורמלית אני מציע להסיר את הצעתו של חבר הכנסת האשם מחאמיד – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

תרשה לי, חבר הכנסת לס. כולנו מבינים את המשחק הפרלמנטרי. אבל אתה לא יכול לבקש הצעה אחרת כדי להסיר את הצעתו של חבר הכנסת האשם מחאמיד, ולהתחיל את הדברים במלים: ביקשתי את רשות הדיבור כדי למחות. אתה יכול, תוך כדי דבריך להגיד את זה. אבל לא כך. צריך לשחק את המשחק לפי הכללים.

יורם לס (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אני מניח שחבר הכנסת היה מסכים לדעתי שדבריו של חבר הכנסת לנדאו – – –

היו"ר ד' שילנסקי:

או, ככה זה בסדר.

יורם לס (העבודה):

– – הם מחפירים. מפני שהאיש הזה, במקום לברך בא לקלל. מפני שהאיש הזה, וחבריו, מעולם לא היסס להטיל אחריות אישית על ראש הממשלה ושר הביטחון כאשר היו דברים קשים במדינה. ועכשיו, בעת רצון, בעת שצריך לברך את שר הביטחון, שמייצג את חיילי צה"ל, האיש הזה לא עשה את מה שהיה צריך לעשות. וטוב שהוא לא נמצא באולם.

מטעמים פורמליים, אני מבקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת מחאמיד מסדר-היום.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חבר הכנסת רחבעם זאבי, בבקשה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

הרי הוא הציע הצעה לסדר-היום.

היו"ר ד' שילנסקי:

נכון, נכון. רק רגע, אני מבקש.

רן כהן (מרצ):

הוא לא יכול להציע הצעה אחרת.

האשם מחאמיד (חד"ש):

דוד מנע (הליכוד):

למה הוא לא יכול? יש תקנון הכנסת.

רן כהן (מרצ):

הוא בעל ההצעה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, נא להירגע. תרשו לי לבדוק את הסוגיה.

רן כהן (מרצ):

אפילו את ההצעה של עצמו הוא לא יכול להציע להסיר.

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, אני מבקש מכולם להירגע. הסוגיה הזאת כבר הועלתה בוועדת הכנסת באחד השלבים, והוחלט שאם אין חבר אחר, שלא השתתף בדיון, המבקש להסיר את ההצעה, ניתן לאפשר לחבר הכנסת שהשתתף בדיון. בבקשה, חבר הכנסת זאבי.

חיים אורון (מרצ):

אני רציתי להציע להסיר את ההצעה של חבר הכנסת רחבעם זאבי, ואמרו שראש הממשלה כבר הציע זאת.

היו"ר ד' שילנסקי:

אתה רצית, אבל לא עשית זאת.

חיים אורון (מרצ):

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, תמיד אפשר לעשות ויכוח אקדמי. אני חושב שחבל על הזמן. אני פסקתי, לאחר שבדקתי את הסוגיה גם עם מזכיר הכנסת, שרשם את זה כך, וגם עם סגנית מזכיר הכנסת. ונאפשר לחבר הכנסת זאבי להביא את הצעתו. בבקשה.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב-ראש, חטא לאמת ראש הממשלה כאשר אמר שהאופוזיציה לא בירכה את זרועות הביטחון. כל דוברי האופוזיציה בירכו את השב"כ ואת זרועות הביטחון האחרות.

ההתקשטות בנוצות פוליטיות מצד ראש הממשלה ודוברי הקואליציה היא שערורייה. הרי ראש הממשלה יודע מה שאתם לא יודעים, כיצד התחילה החקירה הזאת. ולא אפרט. הרי ראש הממשלה יודע שהחקירה השתתה בגלל נוהלי חקירה מעודנים. ראש הממשלה מתברך בסגר שהביא ביטחון,

ולא השיב על שאלתי מדוע חיכינו 64 חודשים לעשות זאת. לראש הממשלה לא היו תשובות על השאלות הענייניות והמקצועיות ששאלתי אותו, ולכן הוא מציע להסיר את הצעתי. איזו בושה.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

מרוב פחד. ממש.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אותו דבר לגבי ההצעה להסיר את הצעתה של חברת הכנסת חזן. לא היה חבר אחר, לכן – חבר הכנסת חיים דיין, בבקשה.

חיים אורון (מרצ):

האשם מחאמיד (חד"ש):

היו"ר ד' שילנסקי:

רבותי, אחרי שכבר הודעתי, אתה לא יכול עכשיו להגיד: אני נרשם. חברי הכנסת, אולי לא היית כאן, אנחנו דנו בסוגיה וביררנו שיש החלטה של ועדת הכנסת, שאם אין חבר, שלא השתתף בדיון, שמבקש – – –

רן כהן (מרצ):

אברהם יחזקאל (העבודה):

היו"ר ד' שילנסקי:

רבותי, חבל על הזמן. נאמנים עלי מזכיר הכנסת וסגנית מזכיר הכנסת שרשמו את הסדר הזה. ביררנו פה. ויש חברי כנסת גם בצד הזה שזוכרים שזו החלטה של ועדת הכנסת. נלך לפי הסדר הטוב.

רן כהן (מרצ):

זה נכון, אבל מותר להתקומם נגד חבר הכנסת חיים דיין.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת דיין, המיקרופון לרשותך, בבקשה.

חיים דיין (צומת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אדוני ראש הממשלה, אין לי כל דאגה כחבר אופוזיציה, וגם אנחנו מחזקים את ידיהם של כוחות הביטחון. אך, אדוני ראש הממשלה, את אנשי ה"חמאס" אסור להחזיר, כפי שהזכירה חברת הכנסת נעמי חזן, שצריך לאזן את יחסי הכוחות בין חוליות השלום לבין אנשי ה"חמאס". גברתי חברת הכנסת חזן, הסגר – – –

נעמי חזן (מרצ):

לא הבנת דבר ממה שאמרתי.

חיים דיין (צומת):

הבנתי, גברתי, הבנתי. אני גם רשמתי כל מלה ומלה שלך.

שלמה בוחבוט (העבודה):

חיים, זה לא ברור.

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, יש לו בסך הכול דקה. בבקשה.

חיים דיין (צומת):

גברתי חברת הכנסת חזן, הסגר אינו מעיד על קו טריטוריאלי, ולכן אסור לנו לחשוב כי הסגר הוא מגמה למדינה פלשתינית, כפי שאת מגדירה. צריך פתרון, והפתרון הוא אוטונומיה מוניציפלית ולא אוטונומיה פלשתינית.

לגבי חברי הכנסת עמנואל זיסמן ורפי אלול, אני רוצה לומר בקשר למספרים, למספרי כלי הרכב, כפי שאתם תקפתם. לגבי מספרי כלי הרכב – אם מותר לסמן כלי רכב מהגדה, אני לא חושב שזה מוריד. אני מוכן לשנות את מספר כלי הרכב שלי. תשאירו אותם עם מספר צהוב, תשנו לנו למספר ירוק, אם זו המגמה. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

אדוני היושב-ראש, אני מציע להוריד גם את ההצעה לסדר-היום של חבר הכנסת חיים דיין.

רחבעם זאבי (מולדת):

זו התנהגות של ראש ממשלה? אתה לא מתבייש? להסיר, להסיר, להסיר.

אברהם יחזקאל (העבודה):

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת רחבעם זאבי.

רן כהן (מרצ):

רחבעם זאבי (מולדת):

בושה וחרפה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, אני מבקש מכולם להירגע. זכותו של ראש הממשלה לשנות את דעתו לפני ההצבעה. אני מבקש להירגע, ואנחנו נאפשר לחבר הכנסת אלסאנע להביא הצעה אחרת להצעה לסדר-היום של חבר הכנסת הלפרט.

טלב אלסאנע (מד"ע):

אדוני היושב-ראש, אני מבקש להוריד את הצעתו של חבר הכנסת הלפרט. אני סבור שהביטחון האמיתי הוא על-ידי השגת שלום אמת ובר-קיימא, המבטיח את זכויותיהם הלגיטימיות של בני העם הפלשתיני, ועל-ידי זה מייבשים את הביצה של הכיבוש שממנה צומחות התופעות השליליות.

אני סבור שאין כל מקום לברך או לגנות וכל פעם לנחם. הגיעה העת, בסופו של דבר, להשיג את השלום, וזאת על-ידי פריצת דרך, על-ידי ניהול משא-ומתן ישיר עם אש"ף, הנציג הלגיטימי של העם הפלשתיני, וחתירת הסכם שלום צודק.

דוד מנע (הליכוד):

תברך את כוחות הביטחון, תברך מישהו, הם מגינים גם עליך.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חברי הכנסת, אנחנו ניגשים להצבעה. סגנית מזכיר הכנסת ניהלה פה את החשבון, הוא די מסובך, לכל הצעה יש כמה הצעות. לגבי שלושה חברי כנסת – חבר הכנסת עוזי לנדאו, חבר הכנסת חיים דיין וחבר הכנסת רחבעם זאבי – לגבי שלושתם יש גם הצעה להסיר מסדר-היום. נצביע תחילה לגבי שלושה.

חנן פורת (מפד"ל):

היו"ר ד' שילנסקי:

כן, לגבי סדר ההצבעה?

חנן פורת (מפד"ל):

אני ביקשתי להעביר את הצעתו של חבר הכנסת רחבעם זאבי לוועדה.

היו"ר ד' שילנסקי:

אתה ביקשת להעביר – – –

חנן פורת (מפד"ל):

לאחר שראש הממשלה ביקש להסיר את הצעתו של חבר הכנסת רחבעם זאבי, אני ביקשתי להעביר אותה לוועדה.

היו"ר ד' שילנסקי:

בסדר, אנחנו נצביע. קודם נצביע על ההצעה להסיר מסדר-היום.

שאול יהלום (מפד"ל):

הוא צריך לנמק.

היו"ר ד' שילנסקי:

אבל הוא לא ביקש לנמק. אתה מבקש לנמק?

חנן פורת (מפד"ל):

כן.

היו"ר ד' שילנסקי:

בבקשה, זכותך. זכותו לבקש לנמק.

שר הבריאות ח' רמון:

אדוני היושב-ראש, הוא הגיש הצעה לסדר-היום.

חנן פורת (מפד"ל):

אדוני היושב-ראש, רבותי חברי הכנסת, אדוני ראש הממשלה, אני כבר באתי לידי ביטוי בדיון הזה, ואני באמת מקווה שגם הדברים הענייניים שאמרתי יזכו לדיון בוועדת החוץ והביטחון, בעיקר בהתייחסות לשאלה, כיצד נוכל להתמודד עם טרור כגון זה, על כל ההישגים שהיו לכוחות הביטחון, בעידן של אוטונומיה על-פי התוכנית המדינית המוצעת.

אבל אני חושב, כמי ששמע בעיון את דבריו של חבר הכנסת רחבעם זאבי, שדבריו בהקשר זה היו ענייניים מאוד. הוצגו שש שאלות – – –

קריאה:

שבע שאלות.

חנן פורת (מפד"ל):

הוצגו שבע שאלות, שבאמת ראויות להתבוננות ולבחינה, ואני חושב שזה לא היה נכון מצדך לפסול את דבריו של רחבעם זאבי, כיוון שהפסילה הזאת נראית כפסילה שנוגעת למפלגה ולא לגופם של דברים.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. חברי הכנסת, אני מבקש להתרכז ולא כל אחד ייתן הצעות. יש הרבה הצעות עם פלפול, לגבי כל אחד. תרשו לי לנהל את זה לפי הסדר שתכננו.

אני שואל את חבר הכנסת עוזי לנדאו אם הוא מסכים שהצעתו תועבר לוועדה. חבר הכנסת לנדאו איננו.

חבר הכנסת חיים דיין, האם אתה מסכים שהצעתך תועבר לוועדה?

חיים דיין (צומת):

מסכים.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת רחבעם זאבי, האם אתה מסכים שהצעתך תועבר לוועדה?

רחבעם זאבי (מולדת):

מסכים.

היו"ר ד' שילנסקי:

היות שאנחנו כבר הנהגנו נוהג – אחרי רבים להטות, אנחנו יוצאים מתוך הנחה שגם חבר הכנסת עוזי לנדאו מסכים להעביר את הצעתו לוועדה.

רגע אחד, אני אעדכן את הלוח, שלא יירשם שמה שאני מצביע – כאילו קודמי, חבר הכנסת שבח וייס, שניהל את הישיבה, הצביע. עכשיו הלוח מעודכן.

ובכן, חברי הכנסת, מי שהוא בעד העברה של הצעות חברי הכנסת לנדאו, דיין וזאבי לוועדה – מצביע בעד; מי שמצביע נגד – משמעות הדבר היא להסיר. הפעלתי את הלוח.

רחבעם זאבי (מולדת):

בלי השלושה של העבודה ורק"ח.

קריאות:

הצבעה מס' 3

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 11

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – 33

נמנעים – אין

ההצעה שלא לכלול את הנושא שהעלו חברי הכנסת ע' לנדאו,

ח' דיין ור' זאבי בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

רחבעם זאבי (מולדת):

תתביישו לכם.

היו"ר ד' שילנסקי:

אתם עדיין לא יודעים את התוצאה, כי טרם הכרזתי. התוצאה היא: 11 בעד העברה לוועדה, 33 נגד, אין נמנעים. התוצאה היא שההצעות של חברי הכנסת לנדאו, דיין וזאבי מוסרות מסדר-היום. אל תכריחו אותי להרים את קולי כל כך.

חבר הכנסת חנן פורת, האם אתה מסכים שהצעתך תועבר לוועדה?

חנן פורת (מפד"ל):

כן.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת האשם מחאמיד, האם אתה מסכים שהצעתך תועבר לוועדה?

האשם מחאמיד (חד"ש):

כן, מסכים.

רחבעם זאבי (מולדת):

האשם מחאמיד יהיה בוועדת החוץ והביטחון וזאבי יהיה בחוץ.

תמר גוז'נסקי (חד"ש):

כן, כן, כן.

רחבעם זאבי (מולדת):

— — — הוא יהיה בוועדת החוץ והביטחון.

היו"ר ד' שילנסקי:

עכשיו אני ארביץ עם הפטיש כל כך חזק, שקולכם לא יישמע. תפסיקו לצעוק. אני ארביץ לא למישהו בראש אלא רק פה על הדוכן.

חבר הכנסת רפאל אלול, אתה מסכים להעביר את הצעתך לוועדה?

רפאל אלול (העבודה):

מסכים.

היו"ר ד' שילנסקי:

חברת הכנסת נעמי חזן?

נעמי חזן (מרצ):

מסכימה.

היו"ר ד' שילנסקי:

חבר הכנסת שמואל הלפרט?

שמואל הלפרט (יהדות התורה):

מסכים.

היו"ר ד' שילנסקי:

אנחנו עכשיו מצביעים. מי בעד העברה לוועדה? מי שמצביע נגד – הכול כבר ברור מההסבר הקודם.

הצבעה מס' 4

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 37

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – אין

נמנעים – 2

ההצעה להעביר את הנושא שהעלו חברי הכנסת ח' פורת, ה' מחאמיד,

ר' אלול, נ' חזן וש' הלפרט לוועדת החוץ והביטחון נתקבלה.

היו"ר ד' שילנסקי:

37 בעד, אין נגד, שני נמנעים.

ועדה, כמובן, זו ועדת החוץ והביטחון. אדוני ראש הממשלה, כוונתך היתה לוועדת החוץ והביטחון, אני מבין.

ראש הממשלה ושר הביטחון י' רבין:

כן.

היו"ר ד' שילנסקי:

אני קובע שההצעות של חברי הכנסת חנן פורת, האשם מחאמיד, רפאל אלול, נעמי חזן ושמואל הלפרט תועברנה לוועדת החוץ והביטחון.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, נעשה אתנחתא ונשמע את הודעתה של סגנית מזכיר הכנסת. בבקשה.

סגנית מזכיר הכנסת ש' כרם:

ברשות היושב-ראש, הנני מתכבדת להודיע, כי הונחה היום על שולחן הכנסת הצעת חוק משכן הכנסת ורחבתו (תיקון מס' 5), התשנ"ג-1993, שהחזירה ועדת הכנסת לקריאה שנייה ולקריאה שלישית. תודה.

הצעת חוק איסור גביית ריבית נשך, התשנ"ב-1992

(הצעת חבר הכנסת א' פורז)

היו"ר ד' שילנסקי:

חברי הכנסת, הסעיף הבא בסדר-היום: הצעת חוק רכ"ג – הצעת חוק איסור גביית ריבית נשך, התשנ"ב-1992. ינמק מהמקום חבר הכנסת אברהם פורז.

אברהם פורז (מרצ):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, האמת היא, שהעלאת ההצעה באה רק כדי לעשות איזה צדק היסטורי.

בכנסת הקודמת הצעתי הצעת חוק שמטרתה למנוע את העושק של לווים אומללים בשוק האפור. לעתים אנחנו נתקלים בתופעה, שריבית קופצת מאות ולפעמים גם אלפי אחוזים בשנה. הצעה לתיקון המצב הזה הגשתי בכנסת הקודמת. חידשתי את ההצעה בכנסת הנוכחית, אך התבקשתי על-ידי הממשלה להמתין בהבאת הצעת החוק לקריאה מוקדמת, משום שבאותו שלב הכינה הממשלה הצעת חוק באותו נושא. הסכמתי.

מחמת איזו טעות הצעת החוק שלי לא הגיעה להצבעה יחד עם ההצעה הממשלתית. בסופו של דבר, ההצעה הממשלתית אושרה לפני כשבועיים. רק לצורך ההיסטוריה אני מבקש מהכנסת לאשר את הצעתי ולהעביר אותה לוועדת החוקה, חוק ומשפט להכנתה לקריאה ראשונה.

למען האמת, לאור ההצעה הממשלתית ייתכן שהצעתי מיותרת. אבל למען ההיסטוריה והרקורד אני מבקש שגם זה יהיה. אני מודה לממשלה על הסכמתה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. אדוני שר המשפטים, בבקשה.

שר המשפטים ד' ליבאי:

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, הצעתו של חבר הכנסת פורז דנה באותם נושאים הכלולים בהצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות, התשנ"ג-1993, אשר הוכנה במשרד המשפטים.

הצעת חוק זו עברה קריאה ראשונה ביום 18 במאי 1993 והועברה לוועדת החוקה, חוק ומשפט, שכבר החלה לדון בה לקראת הכנתה לקריאה שנייה ולקריאה שלישית.

הצעת החוק של חבר הכנסת פורז כוללת שלושה יסודות: הראשון – הגבלה על שיעור הריבית שמותר לגבות בהלוואות; השני – בטלות של כל הסכם לשלם ריבית בשיעור הגבוה מן המותר; והשלישי – מנגנון סטטוטורי להקטנת הריבית הבלתי-חוקית שהוסכם עליה.

כל היסודות הללו כלולים בהצעה של משרד המשפטים, אם כי בצורה שונה. למשל, הנוסחה בהצעת החוק שלנו לקביעת שיעור הריבית המותרת נקבעה על דעת הכלכלנים של בנק ישראל ומשרד האוצר, והיא שונה. כמו כן, על-פי הצעתנו נתון בידי בית-המשפט שיקול הדעת להחליט על בטלות ההסכם הבלתי-חוקי, לקבוע את הריבית שעל הלווה לשלם במקום הריבית המוסכמת.

חבר הכנסת פורז הגיש את הצעת החוק ב-5 באוגוסט 1992. ועדת השרים לענייני חקיקה דנה בהצעתו ביום 8 בפברואר 1993. מתוך עירנות לכך שהממשלה מגבשת הצעת חוק מקיפה בנושא, ביקשנו מחבר הכנסת פורז שלא להעלות את הצעת החוק הפרטית שלו בכנסת עד להנחת הצעת החוק הממשלתית, וחבר הכנסת פורז נענה לנו. בסוף חודש מרס הונחה הצעת החוק הממשלתית על שולחן הכנסת, והיא נדונה עכשיו בוועדת החוקה.

אין מניעה לכך שעכשיו תהיה גם הצעת החוק הפרטית לנגד עיני חברי ועדת החוקה, אם כי, כאמור, הממשלה תומכת בהסדר הנושא כמפורט בהצעת החוק הממשלתית.

אני מסכים, לפיכך ובתנאי האמור, להעביר הצעת חוק זו לוועדת החוקה, חוק ומשפט. תודה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה.

חיים אורון (מרצ):

יש לי הצעה אחרת, אבל אני מוותר עליה.

היו"ר ד' שילנסקי:

הראית גדלות נפש.

מי בעד העברת הצעת החוק של חבר הכנסת פורז לוועדת החוקה, חוק ומשפט?

הצבעה מס' 5

בעד ההצעה להעביר את הצעת החוק לדיון מוקדם בוועדה – 12

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הצעת חוק איסור גביית ריבית נשך, התשנ"ב–1992,

לדיון מוקדם בוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

היו"ר ד' שילנסקי:

12 בעד, אין נגד, אין נמנעים. אני קובע שהצעתו של חבר הכנסת אברהם פורז, הצעת חוק איסור גביית ריבית נשך, התשנ"ב–1992, עוברת לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

הצעה לסדר-היום

השירות בלשכות רישום מקרקעין

היו"ר ד' שילנסקי:

אני מזמין את חבר הכנסת דוד מנע להביא הצעה לסדר-היום מס' 1636 בנושא: השירות בלשכות רישום מקרקעין. בבקשה.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בין כל השביתות והעיצומים של המורים, אחיות קופת-חולים, עובדי מינהל ומשק, נשכחו משום-מה עובדי לשכות רישום המקרקעין, הטאבו, אשר נוקטים עיצומים שונים זה כארבעה חודשים, ואיש לא מטפל ואיש לא מדבר על כך, לא בציבור ולא בכנסת.

אלפי אזרחים נזקקים לשירותי רישום מקרקעין, והעובדים עושים עבודתם נאמנה ובמסירות בתנאים לא נסבלים, גם מבחינה טכנית וגם בצפיפות ובדוחק במקומות צרים וסואנים.

מדובר בעובדי לשכות רישום המקרקעין ולשכות המפקחים הקבועים – כ-105 עובדים, ובעובדים ארעיים בחוזים מיוחדים – 17 עובדים; סך הכול, 122 עובדים בתשעה מחוזות בכל רחבי הארץ.

בלשכות מתבצעות כל פעולות הרישום של עסקאות בכל התחומים – מכר, חכירות, משכנתאות ורישום שיכונים ציבוריים.

העובדים מועסקים החל מ-1977 בשיטה של שכ"ע – שכר עבודה, ומדי שנה יש עלייה גדולה של רישום פעולות, ללא שום תוספת בכוח-אדם תקני. הסגל, החל מסגן רשם, עוזרים בכירים, עוזרים ראשיים ובוחנים מוסמכים, מונה כ-72 עובדים, והם מוסמכים בסמכות רשם ומאשרים את כל העסקות לרישום.

לעובדים סמכויות שהוענקו על-ידי שר המשפטים, והסמכויות הן מעין שיפוטיות. ערר על החלטות שלהם יש להגיש, על-פי חוק, בתוך 15 יום לממונה על המרשם, וערר על החלטת הממונה מועברת לדיון בפני בית-משפט מחוזי בהרכב של שלושה שופטים. ביטול עסקה שנרשמה בטעות מועברת לדיון בפני בית-משפט מחוזי, שיכריע על כשרות העסקה.

לעובדים ניתן בעבר פיצוי זעום של דרגה נוספת עבור סמכות מיוחדת זו. לפני כעשר שנים החלו להסב את פנקסי המקרקעין בלשכות פתח-תקווה, ולפני כארבע שנים בשאר הלשכות. כיום בכל הלשכות הסתיימה למעשה ההסבה.

עובדי הלשכות תוגמלו כספית ב-400 ש"ח עד 700 ש"ח לחודש לכל עובד, בזמן ההסבה, כאשר העובדים הם אלו שביקרו את הקלדניות ונתנו תוקף משפטי לרישומים גם אחרי תהליך המחשוב. תגמול זה הופסק. הבטחה כי לא יפגעו בשכר וכי יקבלו תגמול כספי נאות לא מומשה עד היום.

לפני כשנה החלו להגיע אל עובדי הטאבו שמועות, כי משרד המשפטים מתכוון להוציא ממאגרי המחשב לגורמי חוץ נתונים, והמשמעות היא פגיעה בעובדים, במעמדם ובשכרם, ובגלל זה למעשה נולד סכסוך העבודה.

החל מחודש פברואר 1993 נמצאים עובדי הטאבו בסכסוך עבודה ממושך, ובו הם תובעים כמה תביעות: א. חתימה על הסכם קיבוצי בנושא של הכנסת מחשוב; ב. תגמול עובדים על שחיקה שיש בשכרם בנושא הסמכה; ג. תשלום החזקת רכב ברמות שונות; ד. תשלום שעות נוספות לכל עובד בשיעור של כ-50 שעות. הסכם פשרה שהושג על-ידי בית-הדין לעבודה, ב-10 במרס 1993, בין משרד המשפטים, הממונה על השכר ונציבות שירות המדינה, לא כובד.

שר המשפטים עצמו, שפועל לטובת עובדי הטאבו, פנה בכתב ב-9 באפריל 1993 אל שר האוצר, ועד היום לא נעשה דבר.

כיום עובדים העובדים על-פי צו בית-משפט, בגלל סכסוכי עבודה ממושכים. לאחרונה, ב-6 במאי 1993, פרץ סכסוך עבודה נוסף, השלישי במספר, ואף שחלפה תקופת הצינון לא היו דיונים עד עצם היום הזה. אתמול התקיימה פגישה אצל הממונה על השכר, והנושאים עדיין נתונים למשא-ומתן. הגם שידוע על הפגישה הזאת, טרם סוכמו הנושאים, ואלפי אזרחים עדיין סובלים מעבודתם של עובדי הטאבו, הנעשית על-פי צו בית-משפט. על הכנסת להיות להם לפה להשמעת מצוקותיהם וסבלותיהם. תודה רבה.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. שמעתי מהרבה עורכי-דין תלונות על הקשיים שישנם. אני מקווה שהשר ימצא פתרון.

שר המשפטים ד' ליבאי:

כבוד היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מודה לחבר הכנסת דוד מנע שהעלה על סדר-יומה של הכנסת את עניין העיצומים שנוקטים עובדי לשכות רישום מקרקעין בכל רחבי המדינה. אני מצטער מאוד על שעובדי הטאבו נאלצו לנקוט עיצומים, משום שהעבודה השוטפת נפגעת, הציבור סובל מאוד מהעדר שירות סביר, מצמצומו ואף מהפסקתו.

עד כמה שהיה בסמכותי להיענות לדרישות צודקות של העובדים – עשיתי כן. העובדים הביעו בפני חשש, שמא מחשוב מערכת הטאבו עלול להביא לפיטורי עובדים. הודעתי להם שאין שום כוונה שכזו, ודומני שהם שוכנעו בכך.

עוד טענו העובדים, שמא הנהלת המשרד תאפשר לעשות שימוש מסחרי במאגר הממוחשב של האגף ותאפשר לגופים חיצוניים להשתמש במידע שנאגר במחשב ולתת שירות מקביל לזה שנותנים עובדי הטאבו. נפגשתי עם ועד העובדים והודעתי להם, כי הנושא אינו אקטואלי, כי אם יעלה הנושא תמסור על כך הנהלת המשרד הודעה מיידית לוועד ונשמע את עמדתו לפני נקיטת צעד אופרטיבי כלשהו, וכדי ליתן לוועד אפשרות ושהות לפעול אז באמצעים חוקיים שעומדים לרשותו. מאז דיברנו על כך, בחודש דצמבר 1992, ועד היום, לא באה בפני כל הצעה לאפשר לגורם חיצוני כלשהו גישה אל מאגרי המידע והמחשב של הטאבו.

אני התרשמתי, שהעובדים נאבקים על הטבת שכרם. מוכן אני לתמוך בתביעותיהם, ובלבד שהן מעוגנות בהסכם הקיבוצי. וכאן למדתי את העובדות הבאות: שורשיו של סכסוך עבודה זה נעוצים בדרישות שהעלו העובדים כבר בשנת 1977 לתשלום תוספות שכר ולקבלת הטבות ששולמו בזמן לעובדי מס שבח מקרקעין. העובדים בדעה, כי הם זכאים לקבל אותה תוספת כמו עובדי מס שבח מקרקעין, בגלל עבודתם הדומה בחשיבותה לענף גביית המס. אולם המוסד לבוררות מוסכמת, שבפניו הובאה דרישה זו, דחה אותה ב-1979. מאז חוזרת ועולה תביעה זו בסכסוכי עבודה שונים. כך אירע בשנים 1982, 1984 וגם בשנת 1988. כל סכסוך עבודה שפרץ הגיע לסיומו במתן פיצוי לעובדים בתחומים של תיקוני תקן, החזקת רכב ושעות נוספות.

בראשית שנת 1992 חזרו העובדים ודרשו לתגמל אותם על עבודתם הייחודית. ביום 2 בפברואר 1993 הם החלו בעיצומים, שהתחדשו מפעם לפעם.

הנהלת משרד המשפטים קיימה דיונים עם הוועד הארצי לבירור תביעתם. ביום 31 במרס 1992 הפנה מנכ"ל המשרד את דרישת העובדים לתגמול לממונה על השכר במשרד האוצר, בצירוף מכתב שבו כתב:

"עלי לציין כי מדובר באגף שעבר בשנים האחרונות, בסיוע המסיבי של העובדים, מהפך רציני. מפעילות מפגרת לפעילות מודרנית, יעילה וממוחשבת. ממתן שירות בפיגור של חודשים רבים לביצוע עסקאות במקרקעין בו ביום, או תוך ימים ספורים, דבר ששיפר את השירות לציבור ללא הכר וחסך

כספים רבים למשק המדינה. ניתן לקבוע, כי באגף זה קיים ערך מוכח של ייעול ושיפור השירות על-ידי העובדים.

"אם להסתמך על דוח הוועדה הציבורית-מקצועית לבדיקה כוללת של שירות המדינה, דוח ועדת-קוברסקי" – כותב מר קלוגמן – "הייתי אומר שראוי הוא שהמדינה תפעל להעלאת רמת המוטיבציה של העובדים על-ידי שימוש בכלים שיבליטו את הקשר בין ביצועי העובד וגובה התגמול שהוא מקבל".

אלא שביום 9 באפריל 1992 השיב הממונה על השכר על דרישה זו כדלהלן, אני מצטט: "למרות שאיני מכיר את עבודתם של עובדי לשכות רישום המקרקעין התרשמתי מאוד מתיאור השינוי המהותי שעבר האגף בדרך עבודתו. ברור לי לחלוטין שהתהליך הנ"ל נעשה בעזרה ובשיתוף העובדים כולם. בהתייחס לתביעת העובדים המפורטת בתביעתם אליך מיום 29 במרס 1992, צר לי אך לא אוכל להיענות לתביעות הנ"ל. המעסיק הציבורי נמצא בעיצומו של תהליך משא-ומתן לחידוש הסכמי המסגרת בשירות הציבורי. הציר המרכזי המודגש על-ידי המעסיק הציבורי הוא יישום דוח ועדת-זוסמן. אין לי ספק שרק יישום הדוח הנ"ל יוכל לתת ביטוי נאות לפעולתם של עובדי לשכות לרישום מקרקעין. לגבי תשלום בגין תיקון תקלות לאחר שעות עבודה, ברצוני להזכיר שקיים מנגנון של 'קריאת פתע' המפצה עובדים על קריאות שהן מחוץ לשעות העבודה הרגילות. לסיכום, עם כל ההבנה לגבי התהליכים שעבר האגף, איני יכול לאשר את המבוקש על-ידי יושב-ראש הוועד הארצי".

זה המצב שירשתי, ולאחר כניסתי לתפקיד הובא הנושא לידיעתי. לאחר שלמדתי את פרטי הסכסוך, קיימתי ישיבה עם הסתדרות עובדי המדינה, עם ועד העובדים ועם הממונה על השכר. הגענו לכלל סיכום בן חמישה סעיפים, על דעת ההסתדרות הכללית. בסיכום זה קבענו מנגנונים מספר לבדיקה דחופה של טענות העובדים, והקמת ועדה שתבדוק אפשרות לתגמול אותם עבור ביצוע מטלה מיוחדת של רישום שיכונים ציבוריים.

חברי, חבר הכנסת מנע, מאחר שהנושא של תוספת ייחודית נראה לי כנתקל בקיר אטום, ביקשתי לעשות למען שיפור שכרם על-ידי הטלת מטלה נוספת, שהיא חשובה ביותר מבחינה ציבורית, והיא רישום השיכונים הציבוריים. זה דרש שיתוף פעולה של משרדי ממשלה שונים וקבלת הכרעות מתאימות. לשם כך מונה צוות בין-משרדי שמטפל בעניין, ואמרתי שלגבי הדרך הזו אני אופטימי שהיא תגיע ליישום ולתגמול נאות בשכר. אבל העובדים, כידוע, אינם רוצים הבטחות לעתיד ופתרונות לעתיד. הם מבקשים תוספת שכר ביד.

מכל מקום, הודע לעובדים באותה הזדמנות, גם רשמית, כי שום עובד לא יפוטל מעבודתו עקב הכנסת המחשוב לאגף. אבל, כאמור, העובדים לא קיבלו את הסיכום ופתחו בעיצומים.

ההסתדרות הכללית הכריזה פורמלית פעמיים על סכסוך עבודה. לראשונה ביום 15 בדצמבר 1992, ובשנית, כפי שאמרתי, ביום 5 במאי 1993, כאשר העילה לסכסוך מוגדרת כלהלן: "סירוב המעביד לחתום על הסכם קיבוצי על מנת להבטיח כי הפעלת מחשוב יחידות האגף לרישום והסדר קרקעות לא תפגע בהכנסתם של העובדים ובהעסקתם".

עקב הפרעות ועיצומים בעבודה פנתה הנהלת המשרד לבית-הדין לעבודה. ביום 20 באפריל 1993 קיבל בית-הדין בפסק-דינו את עמדת הנהלת משרד המשפטים ופסק כדלהלן: "אנו נעתרים לבקשות המבקשת ומצהירים: א. לבטל כל החלטה על הכרזת עיצומים ושבתה חלקית או מלאה; ב. להורות

לחברי המשיבים 1 עד 3 להימנע מכל עיצומים או שביתה ולקיים עבודה תקינה ומלאה; ג. להימנע מכל מעשה או מחלל שיש בו משום הפרעה מאורגנת של מהלך העבודה התקין או שיש בו סיוע או עידוד להפרעה כזו. אנו מורים למשיבים לפרסם את החלטתנו זו בשני עיתונים יומיים וכן בכלי התקשורת".

זאת החלטת בית-הדין האזורי, לאחר שלמד את כל הבעיה לעומקה, הוגשו לו כל המסמכים, שמע את התביעות, העובדים היו מיוצגים על-ידי עורכי-דין, הוא היה ער להצעות שהציע שר המשפטים ולסיכום הדברים שאתה הזכרת ולפעולות שעשינו בעקבות סיכום הדברים. אבל למרות החלטה זו מסרבים העובדים לחזור לעבודה תקינה בלשכות המקרקעין ועיצומיהם הולכים וגוברים, הפיגורים גדלים וסבלו של הציבור הולך ומחמיר מיום ליום.

על אף העיצומים חזרתי והבאתי את תביעות העובדים להכרעת שר האוצר. פניתי פעמיים לשר האוצר. ביום 31 במאי 1993 אף נפגשתי עמו ועם הממונה על השכר בעניין זה. בישיבה זו עם שר האוצר, בהשתתפות הממונה על השכר והנהלת משרד המשפטים, סוכם כי הממונה על השכר יפגש שוב עם ועד העובדים, ישמע את דרישותיהם ויטפל בהן.

פגישה זו התקיימה אתמול, ביום 6 ביוני 1993. דווח לי כי היתה זו פגישה מועילה, שהסתיימה בטיטת החלטה שבאה להבטיח הישגים מסוימים לעובדים ושיבתם לעבודה תקינה. העובדים ביקשו שהות להביא את טיטת הסיכום בפני האספה הכללית של העובדים, ואנו המתנו להחלטתם. לפני רגעים ספורים הובא לידיעתך, כי עובדי הטאבו החליטו להעלות דרישות נוספות ואין הם מקבלים את ההצעה שהוצעה להם, אחרי שנציגי ההסתדרות הסכימו לה.

לכן, נכבדי חבר הכנסת דוד מנע, אני פונה שוב לעובדים וקורא להם לחזור לעבודה סדירה ולאפשר לשר האוצר ולי למצות את האפשרויות לתגמל אותם. אנו בוחנים גם את האפשרות להטיל על העובדים, כאמור, משימה חשובה נוספת של רישום שיכונים ציבוריים, כי גם משימה זו, שלא בשעות נוספות, תזכה את העובדים בתוספות שכר.

אדוני היושב-ראש, עובדי הטאבו חוללו מהפך בלשכות הרישום. הם הצעידו את הטאבו מהתקופה העות'מאנית למאה ה-21. אני מאמין שבמאמץ משותף נוכל להחזיר את העבודה התקינה לטאבו ולשוב ולהתגאות בשירות שעובדים אלו נתנו ונותנים לציבור.

אני תומך בהעברת הצעתו של חבר הכנסת מנע לוועדת החוקה, חוק ומשפט, ואני משוכנע ברצון שלו לסייע בפתרון הסכסוך בהעלאת הנושא הזה לסדר-היום. אני מעוניין בקיום הדיון בוועדה.

היו"ר ד' שילנסקי:

איזו ועדה?

שר המשפטים ד' ליבאי:

ועדת החוקה, חוק ומשפט.

היו"ר ד' שילנסקי:

עובדי הטאבו כבר הרוויחו עוד דבר, כל כך הרבה מחמאות חלקו להם. כבר היה הדיון כדאי. חבר הכנסת מנע, אני מבין שאתה מסכים להצעה. נא להצביע.

הצבעה מס' 6

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – 6

נגד – אין

נמנעים – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוקה, חוק ומשפט נתקבלה.

רחבעם זאבי (מולדת):

אפשר להוסיף אותי.

היו"ר ד' שילנסקי:

מוסיפים את חבר הכנסת זאבי. ההצעה מועברת לוועדת החוקה, חוק ומשפט.

שאלות ותשובות

היו"ר ד' שילנסקי:

אדוני שר המשטרה, חשבתי שבתשובות על השאלות נהיה שנינו בלבד. היתוסף לנו חבר הכנסת זאבי, נהיה שלושה. הבמה לרשותך.

רחבעם זאבי (מולדת):

הוא לא יכול להשיב כשהשואלים אינם.

היו"ר ד' שילנסקי:

הואל קודם-כול לעלות, וטראו איך אנחנו עושים את המלאכה. חבר הכנסת רחבעם זאבי, המכונה גנדי, שנינו מייצגים עכשיו 118 חברי כנסת.

תרומת בורסת היהלומים למפלגות

חבר הכנסת מ' איתן שאל את שר המשטרה ביום ט' באדר התשנ"ג (2 במרס 1993):

בתיק פלילי 477/91 (מדינת ישראל נגד מ' יהל), הנשמע בתקופה זאת בבית-המשפט המחוזי בפני כבוד השופט שלו, העיד יושב-ראש הבורסה הישראלית ליהלומים, כי הבורסה – שהיא תאגיד – העבירה סכום של 120,000 ש"ח לטובת מערכת הבחירות של הליכוד ושל מפלגת העבודה בבחירות לכנסת השתיים-עשרה ב-1988.

גזבר הליכוד, מ' עצמון, וחשב הליכוד, מ' יהל, הואשמו והועמדו לדין, בין היתר, בקשר לתרומה זאת. לעומת זאת, נגד עורך-הדין רם כספי, שעל-פי עדותו של מר שניצר מבורסת היהלומים, טיפל בהעברת התרומה מתאגיד הבורסה למפלגת העבודה, לא ננקטו כל צעדים.

ברצוני לשאול:

האם תיפתח חקירה משטרתית בגין החשד לביצוע עבירה על-ידי עורך-הדין רם כספי וגזברות מפלגת העבודה, ומה הם שיקולי המשטרה?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

בנושא המדובר נערכה חקירה על-ידי המשטרה, והיא נסתיימה בחודש ינואר 1990.

כתובות נאצה על קירות ישיבה

חבר הכנסת א' רביץ שאל את שר המשטרה ביום ט' באדר התשנ"ג (2 במרס 1993):

בעיתון "יתד נאמן" מיום ל' בשבט התשנ"ג (21 בפברואר 1993) פורסם, כי כתובות נאצה ושטנה וצלבי קרס צוירו על בניין תלמוד-תורה "משיבת נפש" של החינוך העצמאי ועל בניין ישיבת "בית-אליהו" בקריית ישמח-משה.

תושבי הקריה הביעו זעזוע ממעשי הבריונות.

ברצוני לשאול:

1. האם חקרה המשטרה את המקרה?

2. מה העלתה החקירה, והאם נעצרו חשודים במעשה?

3. מה תעשה המשטרה למנוע מקרים דומים בעתיד?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. למשטרה לא הוגשה כל תלונה בנושא, אולם בעקבות השאילתא בנדון, חקרה המשטרה את המקרה.

2. לא אותרו חשודים במעשה, וכן אין אינדיקציה על המניע לו.

3. המשטרה הונחתה להגביר הסיורים במקום. קצין השכונה יגביר את הקשר עם המוסדות בשכונה. בד בבד נמשך המאמץ לאתר את החשודים במעשה.

פעילות פלילית על-ידי בני המושב יערה

חברת הכנסת א' סלמוביץ שאלה את שר המשטרה ביום כ"א באדר התשנ"ג (14 במרס 1993):

ביום 26 בפברואר 1993 פורסמה בעיתון "כל הצפון" כתבה, שלפיה מתדרדרים צעירים רבים מקרב בני המושב יערה, בשל בעיות אבטלה ומסיבות אחרות, לעולם הפשע ומתמכרים לסמים. השימוש בסמים גורם לרבים מהם לשלוח ידם בגנבה ולבצע פשעים אחרים.

רצ"ב תצלום הכתבה שפורסמה ב"כל הצפון".

ברצוני לשאול:

1. האם הידיעות המפורטות לעיל נכונות?

2. כיצד תתמודד המשטרה עם הבעיה?

3. מה תעשה המשטרה למנוע הישנותן של תופעות מעין אלה?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. בתחום המושב יערה קיימת פעילות עבריינית, המבוצעת על-ידי תשעה עבריינים המתגוררים במקום.

2-3. המשטרה פועלת באזור בצורה מוגברת כדי למגר התופעות, ונוקטת את כל שיטות הפעולה, לרבות מעצרים מונעים בעקבות מידעים.

מקרי הרצח בשכונת ג'ואריש ברמלה

חבר הכנסת ט' אלסאנע שאל את שר המשטרה ביום ג' בניסן התשנ"ג (25 במרס 1993):

בתחילת חודש מרס נורה ונהרג צעיר משכונת ג'ואריש, וכך מגיע מספר ההרוגים בשל מעשי הפשע המשתולל בשכונה הנ"ל לעשרה. למרות זאת, טרם פוענח המקרה המזעזע מלפני חודשים מספר, אשר במהלכו נורו ונהרגו ארבעה ונפצעו קשה שבעה צעירים מהשכונה הנ"ל.

ברצוני לשאול:

1. האם פוענחו מקרי הרצח בשכונת ג'ואריש ברמלה, ואם לא – מדוע?

2. מה הם הצעדים הננקטים על-ידי משרדך כדי למנוע המשך מקרי הרצח בשכונה?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. חלק ממקרי הרצח פוענחו, וכבר הוגשו ארבעה כתבי אישום נגד המעורבים. לגבי יתר המקרים, המשטרה ממשיכה בחקירה. החשודים המעורבים מקרב המשפחות בשכונה וכן עדים פוטנציאליים אינם משתפים פעולה עם המשטרה. גם תושבי השכונה אינם משתפים פעולה עם המשטרה.

2. המשטרה משקיעה מאמצים רבים בנושא, הכוללים: חקירה אינטנסיבית, שהוקצו לה מיטב החוקרים; פעילות מודיעינית מוגברת; תגבור משמעותי של כוחות גלויים וסמויים המסיירים בשכונה במשך כל שעות היממה.

חקירה בעקבות תחקירים על משרד השיכון

חבר הכנסת י' עזרן שאל את שר המשטרה ביום ג' בניסן התשנ"ג (25 במרס 1993):

בעקבות סדרת התחקירים ב"מעריב" על משרד השיכון, שכונת פרשת ה"עוקץ", ברצוני לשאול:

1. האם המשטרה חוקרת מקרה זה, אם כן – איזו יחידה עוסקת בכך, וכמה חוקרים עוסקים בכך?

2. האם נחקרת מכירת קרקעות מסובסדות לכל קונה, הגם שנועדו לזכאי משרד השיכון בלבד?

3. האם פנתה המשטרה גם לשלטונות מס ערך מוסף שיחקרו פרשה זו, והאם בעיקרון קיימים שיתוף פעולה והעברת מידע מהמשטרה לשלטונות המס ומע"מ בחקירות שונות?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. החקירה נעשית על-ידי היחידה הארצית לחקירות הונאה במבנה צוותי מקובל.

2. התשובה חיובית.

3. התשובה חיובית.

גנבת מזוזות בצפת

חבר הכנסת ש' הלפרט שאל את שר המשטרה ביום ג' בניסן התשנ"ג (25 במרס 1993):

בעיתון "המודיע" מיום י"ח באדר התשנ"ג (11 במרס 1993) פורסם, כי אלמונים עקרו את כל המזוזות שהיו על פתחי חנויות ברחוב ירושלים במרכז העיר צפת. כיסויי המזוזות נופצו והקלפים נגנבו. מדובר בגנבה של 60 מזוזות לפחות.

ברצוני לשאול:

1. האם חקרה המשטרה את גנבת המזוזות הנ"ל?

2. מה העלתה החקירה, והאם נעצרו חשודים במעשה?

3. נוכח הידיעות כי מדובר ברשת המתמחה בשיווק מזוזות גנובות ומזויפות – מה נעשה בנדון?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. למשטרה לא הוגשה כל תלונה בגין גנבת מזוזות או גרימת נזק למזוזות ברחוב ירושלים בצפת.

אולם, בעקבות הידיעה בעיתון "המודיע" נערכה בדיקה על-ידי המחוז הצפוני. הוברר שמפתח שתי חנויות סמוכות ברחוב ירושלים בצפת נעקרו שתי מזוזות, והרקע למעשה הוא כנראה סכסוך עסקי בין שני בעלי אותן חנויות.

השניים סירבו להגיש תלונה במשטרה.

בריחתו של אסיר ממעצר בית

חבר הכנסת ח' מירום שאל את שר המשטרה ביום ג' בניסן התשנ"ג (25 במרס 1993):

פורסם בתקשורת, כי אזיקים אלקטרוניים שהוצמדו לרגלו של אסיר בעת המתנה למשפטו בביתו לא השיגו את מטרתם, והאסיר הצליח ללא קושי להימלט מביתו. אלמלא הסגיר עצמו האסיר, ייתכן שלא היה נתפס.

ברצוני לשאול:

1. היש אמת בפרסום?

2. כיצד יפעל משרדך בעקבות מקרה זה?

3. האם ימשיך משרדך וייתן אישור לסוג זה של מאסר?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. נכון הוא שהעצור ברח.

2-3. כל הנושא מופעל כיום כניסוי ולא כשיטה. עדיין לא גובשה עמדה סופית, ואנו ממתינים לתוצאות הניסוי הנעשה על-ידי חברה אזרחית, בפיקוח לשכת המדען הראשי של משרד המשטרה.

בשולי הדברים יש לציין, שהנושא מופעל בהליך של שחרור ממעצר על-ידי בית-המשפט בתנאים, ובמקרה זה מאפשרים האזיקים האלקטרוניים כלי פיקוח נוסף, החוסך ביקורים פיסיים של המשטרה, נוסף על קיום תיעוד של כל הפרה של תנאי השחרור.

הודעות המשטרה בעקבות פיגועי חבלה

חבר הכנסת י' לוי שאל את שר המשטרה ביום ג' בניסן התשנ"ג (25 במרס 1993):

לאחר מציאת גופתו של החייל יהושע פרידברג, השם ייקום דמו, מסרה המשטרה כי נבדקת גם אפשרות של התאבדות.

כמו-כן נמסר לי, כי לאחר דריסתם למוות בצומת-עלי של יעקב ברכה ועופר כהן, השם ייקום דמם, על-ידי מכונית שסטתה 4 מטרים מהכביש, העבירה המשטרה גרסה, שמדובר כנראה בתאונת דרכים.

ברצוני לשאול:

1. מי קובע במשטרה את ההודעות ואופן מסירתן?
2. על איזה בסיס הגיוני הסתמכה המשטרה במוסרה הודעה, שנבדקת אפשרות של התאבדות, כשהיא ידוע לה שנורו שלוש יריות במקומות כאלה שאינם מעידים על התאבדות?
3. האם נכונה הידיעה שהשר הורה למשטרה, לאחר דריסתם של שני הצעירים בצומת-עלי, להודיע כי מדובר בתאונת דרכים?
4. אם לא – מה היא הסיבה לכך שנמסרו הודעות על תאונת דרכים?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. ההודעות ואופן מסירתן נקבעות על-ידי דובר המשטרה, או על-ידי דובר היחידה הנוגעת בדבר, תוך תיאום ושיתוף פעולה עם הגורמים האחראים לנושא שמדובר בו.
2. שום גורם דוברתי לא מסר לפרסום כי הרקע למעשה הינו התאבדות. עם מציאת הגופה שהו במקום צוותי תקשורת, לרבות כתבי רדיו וטלוויזיה, שליוו את החיפושים, ולהם נאמר בדיווח הראשוני, כי המשטרה חוקרת בכל הכיוונים – כך נהוג לומר כאשר עדיין אין ודאות לגבי כיוון מסוים.
3. התשובה שלילית.
4. למשטרה לא היתה כל מעורבות בדברור הנושא, שהינו באחריות דובר צה"ל.

העדר כוחות ביטחון בהר-הזיתים

חבר הכנסת מ' איתן שאל את שר המשטרה ביום ג' בניסן התשנ"ג (25 במרס 1993):

בלשכתי הפרלמנטרית התקבלה תלונה מאזרחים, שעלו ביום שני, ערב ראש חודש ניסן התשנ"ג (22 במרס 1993), להר-הזיתים, לפקוד קברי קרובים, על-פי המסורת.

לדברי המתלוננים, בכל אתר בית-הקברות, בסביבתו ואף בדרכים המובילות אליו, העוברות בלב ריכוזי אוכלוסייה ערבית, לא נראו כלל כוחות משטרה ו/או כוחות ביטחון אחרים.

ברצוני לשאול:

1. כיצד מסבירה המשטרה את היעדרותם המוחלטת של כוחות הביטחון מהשטח ביום זה?

2. מדוע לא תופקד דרך קבע שמירה באתר?

3. מדוע לא תקיים המשטרה סיורים אינטנסיביים בדרכי הגישה להר-הזיתים?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

3-1. המשטרה מקיימת פעילות שגרתית בכל גזרות העיר העתיקה.

מתבצעת פעילות גלויה וסמויה לאבטחת הציר ודרכי הגישה להר-הזיתים.

בימי העלייה לרגל המסורתיים, ובתאריך המצוין בשאילתא, מתגברת המשטרה באופן מיוחד את כוחותיה באזור הר-הזיתים ובצירים המובילים אליו, ומשם לכותל.

חובת הזדהותו של שוטר בפני אזרחים

חברת הכנסת נ' בלומנטל שאלה את שר המשטרה ביום ג' בניסן התשנ"ג (25 במרס 1993):

בעקבות תלונות כלפי התנהגותם של שוטרים אחדים בהפגנה שהתקיימה במוצאי-שבת, 13 במרס 1993, ליד ביתו של שר הפנים, נוכח גל הטרור הגובר, ברצוני לשאול:

1. האם קיימת חובה על שוטר להזדהות בפני אזרח ולמסור את פרטיו האישיים?
2. האם קיימת חובה על שוטר, שאינו נמצא בתפקיד מוסווה, לשאת על בגדיו תג זיהוי אישי?
3. מדוע שוטרים שנכחו באירוע הנ"ל סירבו להזדהות וגם לא נשאו על בגדיהם שום תג או סימן של זיהוי אישי?
4. אם אומנם היו שוטרים שסירבו להזדהות, אילו צעדים נקטה המשטרה כלפיהם?
5. אזרח החושב ששוטר התנהג בצורה אלימה או שאיננה הולמת את תפקידו, מה עליו לעשות נוכח סירובו של השוטר להזדהות?

תשובת שר המשטרה מ' שחל:

(לא נקראה, נמסרה לפרוטוקול)

1. התשובה חיובית.
 2. התשובה חיובית.
 3. למשטרה לא ידוע על כך. אם תוגש תלונה ספציפית, היא תיחקר כחוק.
 4. ראי האמור בתשובה על שאלה מס' 3.
 5. כל אדם שנפגע מהתנהגות שוטר במהלך ביצוע תפקידו רשאי להגיש תלונה אצל קצין תלונות הציבור במשטרה.
- תלונות בנושא ביצוע תפקיד והתנהגות בלתי הולמת נחקרות על-ידי קצין תלונות הציבור. תלונות בגין שימוש באלימות נחקרות על-ידי המחלקה לחקירות שוטרים שבמשרד המשפטים.

היו"ר ד' שילנסקי:

אבקש משר המשטרה להשיב על שאילתא מס' 1055 של חבר הכנסת הלפרט.

שר המשטרה מ' שחל:

הנה, חבר הכנסת הלפרט נכנס.

שמואל הלפרט (יהדות התורה):

יש לי שתי שאילתות.

היו"ר ד' שילנסקי:

קראתי את מספר השאילתא הראשונה ולא היית.

שר המשטרה מ' שחל:

אני מוכן לקרוא את התשובות לשתי השאילתות.

היו"ר ד' שילנסקי:

ובהתחשב בכך שיש לו בקרוב בימינו שמחה, שיהיה סימן למזל טוב, אני מאפשר לענות על שתי השאילתות. חבר הכנסת הלפרט, הצלת את כבוד הכנסת, כי פה לא היה אף אחד. אתה באת, ומאחר שיש לך שתי שאילתות השר ישיב פעמיים.

שר המשטרה מ' שחל:

(קורא את התשובה על שאילתא מס' 952, ראה עמ' .)

חטיפת ילד חרדי בשבת

חבר הכנסת ש' הלפרט שאל את שר המשטרה ביום י"ט באייר התשנ"ג (10 במאי 1993):

בעיתון "המודיע" מיום ראשון, ד' באייר התשנ"ג (25 באפריל 1993), פורסם, כי נהג חטף ילד חרדי בשבת (ג' באייר) בשכונת עזרת-תורה בירושלים, גרר אותו בכוח למכוניתו והסיעו לתחנת המשטרה בירושלים. ההורים ותושבי השכונה נתקפו בבהלה, מאחר שחשבו שמדובר באירוע של חטיפת ילד על-ידי גורמים עוינים.

ברצוני לשאול:

1. האם חקרה המשטרה את המקרה ומה העלתה החקירה?

2. האם ננקטו צעדים נגד הנהג החוטף?

3. מה תעשה המשטרה בעתיד?

שר המשטרה מ' שחל:

1. המשטרה חקרה את האירוע.

מכוניתו של הנהג נרגמה באבן בעת שנסע בכביש רמות לכיוון העיר. הנהג הבחין בילד המסתתר על הגבעה. הוא עלה למקום, והילד הודה בפניו כי יידה את האבן. הנהג הודיע לתושבים שהתאספו במקום כי הוא לוקח את הילד למשטרה. בהמשך נחקר הילד בנוכחות אביו במשטרה, הודה במעשה והביע חרטה. תיק החקירה נגזז, שכן מדובר בקטין שאינו בר-עונשין.

2. לאור האמור לעיל, אין לנקוט צעדים כלשהם נגד הנהג.

3. כל אירוע ייבדק לגופו.

היו"ר ד' שילנסקי:

תודה רבה. ובכן, אלה הן השאלות. מיצינו את סדר-היום. הישיבה הבאה תהיה, אם ירצה השם, מחר, י"ט בסיוון התשנ"ג, 8 ביוני, בשעה 16:00. ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 19:05.